

ČESKOBRATRSKÁ
CÍRKEV
EVANGELICKÁ

ČESKÝ BRATR

TÉMA

ODOLNOST STATEČNOST

- 8 Odolnost roste z překonávání pohodlnosti
- 22 Zbožnost – téma roku 2020
- 26 Církevní finance přehledně
- 37 Diakonie: 24 hodin spolu

U 2020

ČENSTVÍ
ROKU 2021

SE
TMA ROKU 2022

SLUŽBA
TÉMA ROKU 2023

SAMOSTATNOST
TÉMA ROKU 2024

ODPOVĚDNOST
TÉMA ROKU 2025

OTEVŘENOST
TÉMA ROKU 2026

ZBOŽNOST
TÉMA ROKU 2020

SPOLEČENSTVÍ
TÉMA ROKU 2021

LIDÉ
TÉMA ROKU 2022

SLUŽBA
TÉMA ROKU 2023

SAMOSTATNOST
TÉMA ROKU 2024

ODPOVĚDNOST
TÉMA ROKU 2025

OTEVŘENOST
TÉMA ROKU 2026

ZBOŽNOST
TÉMA ROKU 2020

SPOLEČENSTVÍ
TÉMA ROKU 2021

LIDÉ
TÉMA ROKU 2022

SLUŽBA
TÉMA ROKU 2023

SAMOSTATNOST
TÉMA ROKU 2024

ODPOVĚDNOST
TÉMA ROKU 2025

OTEVŘENOST
TÉMA ROKU 2026

ZBOŽNOST
TÉMA ROKU 2020

ZBOŽNOST
TÉMA ROKU 2020

SPOLEČENSTVÍ
TÉMA ROKU 2021

LIDÉ
TÉMA ROKU 2022

SLUŽBA
TÉMA ROKU 2023

SAMOSTATNOST
TÉMA ROKU 2024

ODPOVĚDNOST
TÉMA ROKU 2025

OTEVŘENOST
TÉMA ROKU 2026

ZBOŽNOST
TÉMA ROKU 2020

SPOLEČENSTVÍ
TÉMA ROKU 2021

LIDÉ
TÉMA ROKU 2022

SLUŽBA
TÉMA ROKU 2023

SAMOSTATNOST
TÉMA ROKU 2024

ODPOVĚDNOST
TÉMA ROKU 2025

OTEVŘENOST
TÉMA ROKU 2026

ZBOŽNOST
TÉMA ROKU 2020

SPOLEČENSTVÍ
TÉMA ROKU 2021

LIDÉ
TÉMA ROKU 2022

SLUŽBA
TÉMA ROKU 2023

SAMOSTATNOST
TÉMA ROKU 2024

ODPOVĚDNOST
TÉMA ROKU 2025

OTEVŘENOST
TÉMA ROKU 2026

ZBOŽNOST
TÉMA ROKU 2020

SPOLEČENSTVÍ
TÉMA ROKU 2021

LIDÉ
TÉMA ROKU 2022

SLUŽBA
TÉMA ROKU 2023

SAMOSTATNOST
TÉMA ROKU 2024

ODPOVĚDNOST
TÉMA ROKU 2025

EVANGELIUM
CIRKVE
EVANGELIUM

ZBOŽNOST
TÉMA ROKU 2020

AKTUÁLNĚ

TÉMA

- 7** Biblická úvaha – *M. Bárta*
- 8** Odolnost roste z překonávání pohodlnosti – *P. Ruml*
- 10** Žena statečná a odolná – *D. Ženatá*
- 14** Otázka na tělo

NÁSTĚNKA

MOJE CÍRKEV

- 19** Poděkování Marie Provazníkové
- 19** Hledání nových nápadů – *P. Štulc*
- 22** Zbožnost – téma roku 2020
– *J. Hofman*
- 24** Církev (od)kázaná? – *J. Hofmanová*
- 26** Církevní finance přehledně
– *J. Hofman*
- 28** Dobrá zpráva – *J. Hamariová*
- 31** Komunikace – *D. Ženatá*
- 34** Slova i činy pod jednou střechou
– *J. Satke*

DIAKONIE

- 37** Spolu 24 hodin – *A. Šůra*

SLOVO

- 40** Samé jedničky – *J. Pechar*
- 42** Výhrady společnosti Veritas
k Malému slovníku – *M. Soukup*
- 44** Počítat a modlit se – *T. Adámek*
- 45** Poslední slovo – *Š. Brodský*

ÚVODNÍK

My všichni v čase koronaviru

Když jsme loni na podzim vymýšleli cyklus témat pro Českého bratra 2020, vůbec nás nenapadlo, že téma odolnost a statečnost, naplánované do květnového čísla, se bude tak dobře hodit. O nějakém koronaviru nebylo vidu ani slechu.

A teď už druhý měsíc žijeme v jiném režimu i životním rytmu. Po prvotním vykojení nastal jakýsi poklidný, smířený čas. Ono to jde. S rouškami na ulici, s nákupy jednou týdně a schůzemi konferenčním propojením přes internet. Mnoho lidí slouží druhým – šíjí a rozdávají roušky, nakupují starším lidem. Obdiv zaslouží zdravotníci, pečovatelé v sociálních službách a další pracovníci v takzvané první linii. U nich je statečnost a odolnost při práci v ochranných oděvech přímo hmatatelná. To vidíme i na naší titulní stránce.

Jsme hrdí na studenty Evangelické akademie, kteří pomáhají, kde to je nejvíce třeba. Spousta farářů se vrhla do práce přes mediální prostor, někteří se pomocí telefonu pastoračně sblížili s členy sboru, další zorganizovali roznášení vytištěných materiálů do domácností. Církev je odolná i statečná a vždycky najde cesty, jak dostat naději mezi lidi. A nejen to. V čase tísně najde prostor i pro vtipy, jak vidíme na straně 5.

Nevíme, jak dlouho se budeme ještě s nepříjemnými omezeními potýkat. Možná dlouho. Přesto ale doufáme, že ze všeho vyjdeme s co nejmenší újmou. Vždyť křesťanská naděje, zakotvená ve vzkříšení Krista, nás vytahuje z beznaděje, z obav o budoucnost i chmur osamění. I smrt je v ní přemožena. Nechť vás tato naděje vybaví statečností i odolností pro příští dny.

Trochu deštivější jaro a inspirativní čtení přeje všem

Daniela Ženatá

Hlídnání dětí zaměstnanců náchodské nemocnice pokračuje

Vsouvislosti s šířením nového koronaviru byla na základě mimořádného opatření v polovině března zakázána ve školách výuka. V Náchodě hned druhý den započalo jednání o spolupráci při hlídání dětí mezi okresní nemocnicí a Střední odbornou školou sociální a zdravotní – Evangelickou akademií.

Setkali jsme se s velkou a nezištnou ochotou. Každý pracovní den do školy přichází kolem deseti dětí ve věku od čtyř do dvanácti let, teď přibýly i děti pracovníků lékárny. První týden se o děti ve škole dobrovolně starali sami zaměstnanci, další týden se už přidali dobrovolníci z řad studentů.

Děti nejvíce využívají učebnu literárně dramatické výchovy, kde si mohou číst, hrát různé hry, taková „bojovka“ s polštáři neměla chybu. Ostatní učebny využívají např. na vypracování domácích úkolů, které jim zadala jejich základní škola. Děti mají rády pohyb, k tomu bohatě využívají tělocvičnu a malou zahradu.

Pro obohacení školy podpořily i místní firmy drobnými dárky, které byly milým překvapením nejenom pro samotné děti, ale i pro vedení školy. Švadlenky navíc ušily pro děti i pro paní učitelky spoustu roušek. Je krásné vidět rozzářené dětské oči a číst děkovné dopisy maminek, jejichž děti škemrají, že by zůstaly ještě o chvíli déle.

Za pomoc a podporu děkujeme!

Renata Dušková, ombudsman
náchodské nemocnice

Evangelická akademie v Brně v čase koronavirové krize

Naše školy jsou sice uzavřeny, ale žáci, studenti ani kantoři nezahálají! Výuka od prvních dnů pokračuje na dálku a všichni se snažíme nastalou situaci zvládnout, jak nejlépe umíme.

Několik našich odborných učitelek pomáhá zdravotním sestrám v brněnských nemocnicích,

řada studentů a učitelů pomáhá různými způsoby dobrovolnický.

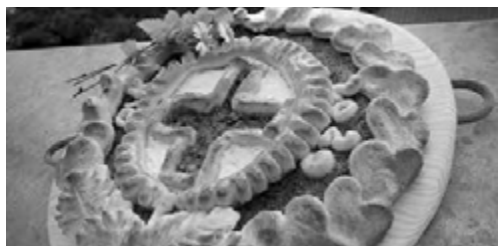
A co je asi nejnáročnější – zletilí studenti obou našich škol byli vládou povoláni k pracovní povinnosti. Znamená to, že když bude třeba, nastoupí do nemocnic či zařízení poskytujících sociální služby – posilovat personál, pomáhat klientům i pacientům. Není to už jen teorie, několik studentů již povoláno bylo a další to nejspíš čeká v nejbližších dnech. Je to pro ně situace nesmírně náročná. Snažíme se jim tedy být „na dálku nablízko“, podporovat je, povzbuzovat. My zůstaneme u svých počítačů, oni jdou do terénu. Naši studenti jsou však odhodláni si poradit. A já jsem na ně velice hrdá.

Marta Židková, školní kaplanka

Koláč pro zdravotníky

Tento koláč jsem upekla pro pracovníky Českého červeného kříže v Českých Budějovicích, kam jej náš syn odnesl spolu s ušitými rouškami. Pracovníci prý byli potěšeni. Myslela jsem při vytváření na všechny zdravotníky, jimž patří můj bezmezný obdiv a dík.

Olga Pikousová

Cesta do Emaus

*Dva aktuální vtipy sesterského tandemu
Marta Sedláčková a Lydie Férová*

TÉMA: ODOLNOST/STATEČNOST

modlitba květnová

statečnost svatodušní

Pane Bože
statečnost bývá akční
vyjít bojovat
zastat se

v čase epidemie
je naším bojištěm
akční radius
mezi kuchyní a pokojem

prosíme o trpělivost
sos
voláme
po smyslu

Duchu svatý
přijď
nám zavřeným
vdechni naději

*modlitba **Lenky Ridzoňové***

*Tomáš Tichý – Signál VII (olej
a akryl na plátně, 2018)*

„Ženský ty jsou fajn, to se ví, se ví“

Osobní rozjímání nad PŘ 31,10–31 i jinými moudry

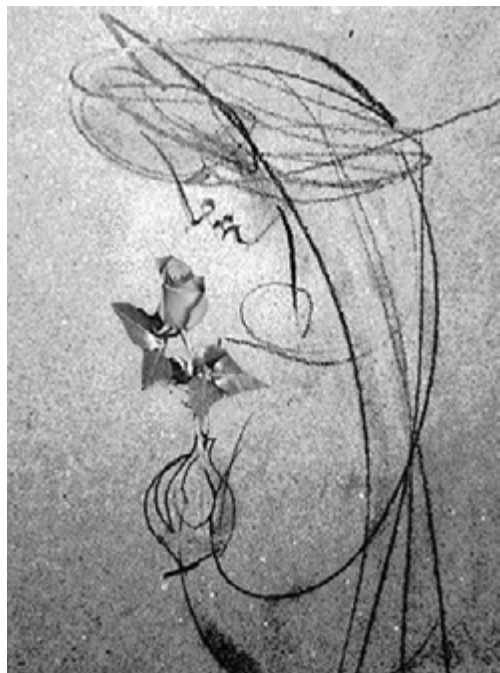
Mám rád ženský a mám taky moc rád Svátu Karásku, a to i proto, že to takhle o ženských pěkně vyzpíval. To se ví, že jsou ženský fajnový, to má Sváta recht a ví se to od pradávna. Už básníci a plnokrevníci, kteří své nelehké příběhy, přemýšlení a hlubokou znalost člověčích emocí a tužeb a zejména svou zkušenost s osvobodivou a životodárnou silou Boží žáru podobné lásky dostali do Bible, už tito naši praotcové ve víře to viděli podobně: „Ženu statečnou, kdo nalezne? Je daleko cennější než perly!“ (Př 31,10)

Je to moje životní štěstí, že se mě tato věta osobně týká od mých 19 let, protože jsem takovou ženu tehdy našel, přesněji řečeno, ona si našla mne. Spoléhám na ni a nepostrádám kořist, rozumějte dobře, mám se s ní jako v bavlnce, jako prase v žitě. Prokazuje mi jen dobro a žádné zlo. Má v úctě všechno, co dělám a do čeho se pouštím. Tedy starověkým jazykem řečeno, cítím se od ní uctíván v branách, když zasedám se staršími země. Betty McDonaldová to ve svém slavném románu *Vejsce a já* říká pro své současníky drobátko srozumitelněji: Pro moudrou ženu je zaměstnání jejího muže vždycky to nejdůležitější na světě, i kdyby to bylo budování slepičí farmy na venkovském zapadákově.

Nejen jako každý normální mužský, ale také jako párový terapeut a jako farář se setkávám dost často s dvojicemi a také s velkým množstvím žen, a zatím jsem nepotkal takovou, která by se rovnala té mé ženské statečné. „Statečně si vedly mnohé dcery, ale ty je všechny předčíš“ (Př 31, 29) – to bych jí mohl s klidem a s radostí denně opakovat. Už sice nesahá po přeslenu, ale zato po počítači, a to také – podobně jako ta žena příslovecná – aby ještě za noci řídila a organizovala třeba práci učitelů a dobrovolníků ve farní školce, aby přispívala k zlepšování situace v jí svěřených školách a také, aby mezi tím vším zvládala popřát mým mnohým příbuzným k narozeninám, na což já s oblibou za-

pomínám. I svou dlaň má otevřenu pro utištěného a ruce vztahuje k ubožákům.

S povděkem mohu po víc než třiceti letech, kdy jsem knihu Přísloví otevřel poprvé, potvrdit: „Klamavá je libeznost a pomíjivá krása, žena, jež se bojí Hospodina, dochází chvály.“ Žena orientující se celým životem na cestu Boží milosrdné lásky je cennější než všechny perly a poklady. Kdo by se zahleděl jen do krásné postavy své milé, do jejich ladných pohybů, svůdných úsměvů a podmanivých očí, a nezkontroloval by, jaký je její respekt k Bohu milosrdnému a žárlivě milujícímu, ten hodně prohloupí. „Začátek moudrosti je bázeň před Hospodinem.“ (Př 9,10)

V Bibli zachycená lidská moudrost ovšem nejenom ženy mužům vychvaluje, ale zároveň může před ženami i varuje: „Žena statečná je korunou svého manžela, kdežto ostudná mu je jako ►

kostižer v kostech.“ (Př 12,4) Stejně jako Sváta, který zpívá: „Když žena ztratí stud, ach to je moc zlé, před lidmi vysvléká se, vede řeči oplzlé“ (Sváta Karásek: Stud, 1990), i naši prapředci víry věděli, že ženský sice jsou fajn, to ano, ale pokud se stanou necudnými, svévolnými a hádavými, je s nimi k nevydržení: „Zlatý kroužek na rypáku vepře je žena krásná, ale svéhlavá a rozmarná.“ (Př 11,22)

Kdybych se nestyděl, četl bych pasáz Př 31,10–31 mé, mně Bohem darované manželce Darině alespoň jednou týdně, stejně jako tuto pasáž mají ve zvyku předčítat svým ženám o šábesu zbožní židé. Ale nějak k tomu nenacházím odvahu.

Závěr se mi nabízí sám: Muže statečného kdo nalezne? Která žena nalezne muže, jenž by ji dostatečně ocenil a po právu jí mile a upřímně alespoň čas od času poděkoval za vše, co pro něho a pro jejich společnou rodinu dělá? Která nalezne toho, který by v ní viděl tu jedinou a nejstatečnější, a navíc by po ní toužil i po desetiletích jako po své lani, líbezně srně?

Musíme se to jen ustavičně učit, být pokorní a pilně na sobě a na svých vztazích pracovat. Vyláci se to! To pro mě znamená moudrost.

Marek Abednego Bárta,
farář v Náchodě-Šonově

SLOVO FARÁŘE A VOJENSKÉHO KAPLANA

Odolnost roste z překonávání pohodlnosti

O statečnosti a odolnosti u vojska i v církvi

Z redakce Českého bratra mi přišlo téma ze dvou stran. V Otázce na tělo jsem v souvislosti s osobně projevenou odvahou jednu „odvážnou“ stať z mého života zapomněl zmínit, přitom jsem na ni docela hrdý, byť nevím, zda za hrdost stojí. Měl jsem kdysi psát do časopisu pro mládež o válce; mj. jako její přímý účastník. Končil jsem tehdy takto: „Poslední válka bude o vodu. Nemilosrdná jak žízeň. Pokud se jí nechcete dožít, buďte zelení – ne zelení jak my vojáci, ale jako ti, kteří nemlčí k hubení přírody. Největší zločiny v historii napáchali nacisté, fašisté a komunisté. Nezapomeňte na to. A nepohrdejte vojáky, protože dělají špinavou práci. Zhrdněte politiky, když spadnou do špíny. A volte lepší.“ (Bratrstvo 9/2011) Čím více naše krajina vysychá, tím častěji na tato svá slova vzpomínám. S hrdostí a trochou lítosti, že po nich „neštěkl ani pes“.

O strachu v časech komunistických a cestě z něj

Redakční rada na mě vzpomněla asi jako na bývalého vojenského kaplana. Rád se o vzpo-

mínky podělím. Ta první patří ovšem k mé první, „základácké“ vojně v roce 1984. Tehdy jsem se dostal do zorného úhlu vojenské kontrarozvědky a jezdil na výslechy do Bratislavy. Hodlali mě

Kosovo – předání humanitárního daru ČCE

obžalovat a já se velmi bál. Cesta vlakem vedla přes Leopoldov, kolem vyhlášené věznice, kde v dobách komunistického režimu trpěla řada lidí,

včetně farářů. Při jedné cestě s velkým strachem po celém těle jsem z chodbičky vlaku opět hleděl na ten kriminál a najednou – jako když utne nebo se rozsvítí – strach zmizel. Došlo mi, že jsem dosáhl dna, hranice strachu, a že to vlastně dál takto nejde. Nevím, jak se to stalo. Samozřejmě, že ten půl rok šikany byl jeden z mých nejvíc promodlených časů. Anděl u mě nestál, Slovo jsem nezaslechl, jen jsem se prostě najednou přestal bát.

dva odolní faráři na půlmaratonu – Pavel Pokorný a Pavel Ruml

Úzkostný člověk (a to jsem tehdy byl) hledí do budoucnosti s obavami a čelí něčemu neznámému. To neznámé se v komunistické režii rýsovalo jako slušná „nakládačka“. Můj strach se pak ovšem nezměnil v úplný pokoj, ale v jakousi stabilitu. Nakonec, jak píše můj jmenovec David a má „recht“: „Hospodin se mnou, nebudu se báti. Co mi může učinit člověk?“ (Ž 118,6)

Odvaha a hrdinství ve válečných letech

Jako vojenský kaplan jsem se s hrdinstvím často setkával u pomníků. K Praze 6, kam jsem farářsky doputoval, patří mj. dva slavné (Koněv už „odcestoval“, ale ten by stejně do mého výčtu nepatřil): Jednak pomník „pobožného pistolníka štábního kapitána Václava Morávka“, stojící kousek od našeho kostela, na Prašném mostě. Připomíná památku evangelíka, který svoje vyznání shrnul: „Věřím v Boha a věřím své pistoli.“ Několikrát se

prostřílel z obklíčení gestapa, v březnu 1942 ale přesile v přestřelce podlehl. Druhý pomník, ve tvaru padáku, stojí v Suchdole (vztyčen i úsilím starosty a evangelíka Petra Hejla) a připomíná památku generálmajora R. Pernického. Ten velel výsadku Tungsten, který tam působil od prosince 1944. Za svoji hrdinskou činnost byl „odměněn“ komunistickou zvlášť dvaceti lety žaláře.

Opakovaně jsem se u jejich památníků v taláru či vojenské uniformě mohl nad otázkou hrdinství stydlivě zamýšlet. Jak člověk pozná, zda se dokáže v té rozhodné minutě či vteřině zachovat jako hrdina, nebo sráč? Nacházím odpověď: rodina, tradice, víra a úcta na jedné straně a dril, tvrdá práce, zvýšení odolnosti a snížení hladiny bolesti, skromnost, odříkání. V naší zhýčkané a pohodlné

Kuvajt – vzdušný poplach

době to zní ovšem mimořádně. Bohužel i v církvi, která se přitom hrdě hlásí k tradici těch „utlačených, trpících, tichých v zemi“. Například už jen slova „5% a hlavu vzhůru“ s ní docela cloumají...

Kdo je opravdu odolný a čím to je

K tématu odolnosti přidávám tuto vzpomínku. Když jsem napodruhé asi ve čtyřiceti vstoupil do armády, byl jsem v dobré formě. Sport, běhání a pohyb byly má samozřejmá radost. Jenže jsem zapomněl běhat v kanadách a maskáčích. Na mé mateřské 4. brigádě rychlého nasazení jsme pak běželi v polní někam a přede mnou starší ►

důstojník Milan, přezdívaný přátelsky Pytlák. Šlachovitý, starší než já, silný kuřák. Já jsem si věřil a po pár kilometrech, kdy jsem začínal funět, jsem si říkal, že on musí odpadnout. Ale odpadl jsem já a Pytlák pořád mohl. Byl voják, „měl úkol“, měl nastaveny „parametry“ tak, aby splnil. Byl odolný. Na vojenských misích jsem potkal řadu dalších odolných mužů i žen, kteří v rozhodných chvílích jen věděli, že musí. Mám k nim úctu. Všechno, co vojáci „musí“, je kvůli tomu, aby chránili „vlast“, aby bránili životy druhých.

Odolnost roste z překonávání pohodlnosti a z odolnosti roste statečnost. Jsme ohroženi

vlastním pohodlím. Odpadáme, ztrácíme instinkty žít a přežít. Už nejsme připraveni na boj – ani jako společnost ani jako církev.

Ve starém článku, zmíněném v prvním odstavci, vypočítávám v závěru režimy a jejich vyznavače, kteří napáchali v dějinách největší krutosti; jmenuji fašisty, nacisty a komunisty. Dovolte, abych výčet aktualizoval – patří k nim ještě postkomunističtí kapitalisté rádobý demokracie a stříhu. Největší mazanost, často získaná v tajných službách. Nedat se jim, to chce vynalézavost, odolnost a statečnost.

Pavel (David) Ruml, farář a kaplan

ROZHOVOR S FARÁŘKOU DRAHOMÍROU DUŠKOVOU HAVLÍČKOVOU

Žena statečná a odolná

Jak obstát v roli matky, manželky, kazatelky a aktivní obyvatelky Čáslavi

Drahomíra Dušková Havlíčková (*1978) vystudovala teologii a po několika letech v cizině nastoupila do farářské služby. Je vdaná a před časem byla rodina obdařena čtvrtým přírůstkem. S Drahomírou jsme si povídaly o její cestě k farářskému povolání a o tom, jak to jako žena a matka zvládá.

Jaké jsi měla dětství?

Venkovské; bydleli jsme na statku. Mám dva o dost starší bratry, ti mě ve svém světě moc nepotřebovali. Cítila jsem se proto dost sama, potřebovala jsem jít ven. A to mě nějak doprovází celý život; ráda cestuju, ráda jsem ve společnosti. Jako větší jsem pak spoustu času trávila s parťákama, byly jsme čtyři holky ze sousedství, hodně jsme se kamarádily. Jedna z těch kamarádek je mimochodem Romana Čunderlíková, dnes také

farářka. Takže dětství jsem měla hezké a dobrodružné.

Kdo tě nejvíc ovlivnil?

Důležitá pro mě byla babička. Bydlela s námi a já za ní často chodila; když jsem s něčím nebyla spokojena, vždycky jsem u ní našla porozumění. Byla tehdy ve staršovstvu, chodila pravidelně do kostela a já chodila s ní. Patřili jsme do sboru v Klášteře nad Dědinou.

Proč ses přihlásila na Evangelickou akademii v Náchodě?

Někdy v období rané puberty jsem už do kostela nechtěla chodit, chtěla jsem dělat úplně jiné věci. Naši mi to nechtěli dovolit, výsledkem bylo, že jsem kostel úplně nesnášela. Po revoluci přišel do Kláštera mladý farář s rodinou – Michal Plzák, to mně bylo tak 13 let. A on nás, pubertáky, mládež, hezky podchytil, ba přímo nadchl. Doporučoval

nám knížky, poslouchali jsme muziku – Boba Dylana a Velvet Underground – to bylo pro nás jako zjevení. Jezdili jsme s partou na vodu, scházeli se na faře. Já jsem Plzákovým často hlídala děti, a to mě taky moc bavilo. Mám pocit, že jsem na faře tehdy byla pečená vařená, nasávala jsem kulturní zázemí a úplně jiné prostředí, než jsem doposud znala. A v tu dobu byla založena v Náchodě

dě Evangelická akademie a do prvního ročníku se přihlásila kamarádka Romana. Tak jsem odmítla jít na gymnázium, kde by mě rodiče rádi viděli s výhledem na povolání učitelky nebo doktorky, a přihlásila jsem se na Evangelickou akademii taky. Byla v tom určitá vzpoura vůči rodičům a nadšení mladé evangeličky.

Kdo měl největší vliv na tvoje rozhodnutí?

Určitě farář Michal Plzák. Ovlivnil mě taky třeba Vojen Syrovátka, další farář, který s námi jezdil na vodu. Jeden rok jsme například sjížděli ve Francii Loiru – to byly nezapomenutelné zážitky. Nebo Pepík Bartošek, farář v sousedním Černilově, mívali jsme společné schůzky mládeže, díky němu jsem poznala spoustu dalších lidí. Taky Míla Vašina, který v dobách mých studií na Evangelické akademii farároval v Náchodě. Na čtvrtý ročník jsem pak přešla na Evangelickou akademii do Prahy a tam jsem i maturovala. A to už jsem měla rozmyšleno, že bych chtěla jít dál studovat teologii.

Co ti daly roky v Praze a studium teologie?

Pro mě byly vždycky nejdůležitější vztahy. S učiteli, se spolužáky. Zažila jsem ještě bydlení v bohosloveckém semináři v Jirchářích, i když jen jeden rok. Se spolužáky jsme vymysleli, že v budově fakulty zřídíme kapli, o to jsme se museli dost snažit, pak jsme kapli zařizovali, žili jsme tím. Tam jsme potom organizovali pobožnosti, literární večery a podobně. Studium mě bavilo, ale důležité bylo všechno možné okolo.

Tvůj muž Honza je také teolog. Potkali jste se ve škole?

Ano, na vánočním večírku v Jirchářích. Vymýšleli jsme výzdobu a různé večírkové legracky a přitom jsme se začali spolu nějak víc bavit...

Ty jsi studovala také v cizině, že?

Po třetím ročníku jsem jela na rok na církevní stipendium do Edinburghu, to byl krásný rok. Honza odjel na podobný studijní pobyt do Paříže. Nakonec tam zůstal šest let, dostudoval tam teologii a udělal doktorát z historie. Já jsem dostudovala v Praze, vikariát jsem dělala v Novém Městě na Moravě a pak jela ještě na rok za Honzou do Paříže.

A potom jsi nastoupila do sboru v Hořovicích, kde se vám narodily tři děti. Jak se ti dařilo kloubit práci pro sbor s mateřskými a dalšími povinnostmi?

Dopředu jsem si to nedovedla představit. Do Hořovic jsme šli s Honzou ještě bez dětí. On dojížděl do Prahy na fakultu, já farárovala. Byla jsem prací nadšena, šlo o podporovaný sbor a já jsem měla představu, jak to tam rozhýbu. Sbor to byl ale docela malý, tak jsem měla dojem, že se to podaří zvládnout i s dětmi. S prvním dítětem jsem začala pracovat po půl roce, měla jsem poloviční úvazek a na potřebné časy biblických hodin nebo výuky náboženství bylo domluveno hlídání. S dvěma dětmi to už takhle nešlo, to jsem zůstala na mateřské dále. Farářkou v Hořovi- ►

cích v té době byla Anna Šourková, která měla po vikariátě a dojížděla z Prahy. A já nastoupila po roce zpátky do práce. Když se narodilo třetí dítě, bylo mi jasné, že se moc brzo nevrátím. Chtěla jsem se víc věnovat dětem a rodině a nebýt ve stresu kvůli tomu, že nestíhám práci, jak bych chtěla. Odstěhovali jsme se z hořovické fary k mým rodičům na statek a tam byli do tří let nejmladšího. Mezitím jsme byli ještě celá rodina půl roku v Německu, kde byl Honza pracovně.

Žena farářka to opravdu nemá lehké. Co si o tom myslíš?

Nějak se to kloubit dá, ale je pravda, že pak člověk nedělá pořádně ani práci ani mámu. A když byly děti už tři, zjistila jsem, že jsem dosáhla jakéhosi limitu, že už ten kolotoč prostě dál nejde. A navíc – pro děti to bylo na statku blahodárné, měly možnost přilnout k nějakému místu, což stěhování po farázech nedovoluje. Život na vesnici je pro děti neskonale zajímavější než ve městě. Mohly zažít jízdu na traktoru, viděly, jak se škube husa a krmí králíci... Navíc zakusily soužití s prarodiči, což je taky dnes vzácné. Když se začalo mluvit o stěhování do Čáslavi, nechtěly o tom ani slyšet.

V Čáslavi jsi od roku 2015 už opět jako farářka. Jak se ti daří?

Ano. Nastoupila jsem v novém místě a přišlo překvapení – čekala jsem čtvrté dítě. Ale teď už jsem zpět v práci, i když ne na plný úvazek. Se sborovým provozem vypomáhá pan farář Jaroslav Fér, který zde žije na penzi. Vede biblické hodiny a jednou za měsíc má bohoslužby.

Co považuješ ve sborové práci za nejdůležitější?

O tom teď hodně přemýšlím. Vždycky to proměbilo společenství, vztahy. V poslední době si ale říkám, že větší prostor by měl dostat duchovní život. Přemýšlím, co můžu jako farářka dělat pro to, aby sbor rostl duchovně, ne jenom měřeno počtem členů.

Je to jakási zpětná vazba k tomu, co se ve sboru děje?

Vidím to třeba u lidí, kteří přicházejí do církve nově. Ti nemají nějaké předsudky, nevědí, jak to bylo dřív, jak to „má být“. Chtějí mluvit o víře, vést duchovní život, mít nějaké duchovní vedení. To je pro mě výzva. Chodím také do Diakonie a tam jsou i lidé, kteří nejsou z církve, ale účastní se programů, které tam dělám. Poslouchají biblická zamyšlení a pro mě vyvstává otázka, co jim mám vlastně říkat, o čem mluvit. O čem chceme společně přemýšlet?

Pro „tradiční“ evangelíky bývaly centrem života sboru nedělní bohoslužby. Je to dnes trochu jinak?

Pro nově příchozí není vůbec zvykem na bohoslužby chodit. S tím už jsem se setkala i v Hořovicích. Do náboženství chodilo třeba 20 dětí, rodiče je poslali i v neděli do kostela, když tam měly nějaký úkol nebo roli, ale sami nepřišli

nikdy. Jenom na Vánoce, když byla vánoční hra. Proto přemýšlím o jiných formách. Abychom se sešli, byli spolu, byl tam ten duchovní obsah, a přitom to nebyl „jenom“ koncert nebo tábor. Tradiční členové chodí naopak na bohoslužby, ale zas moc nechodí na to jiné. Jak to teď skloubit?

Co sbor dělá pro veřejnost?

Věci, které přesahují ven, otvírají sbor lidem z města, byly pro mě vždycky důležité. Třeba fair trade, nabídka produktů férového obchodování

s rozvojovými zeměmi. Děláváme například takzvané „férové snídaně“. Nebo Noc kostelů. Náš krásný opravený kostel je dominanta města. Přímo k tomu vybízí. Už jsem mluvila o pravidelných programech v místní Diakonii. Dávnou tradici má tady v Čáslavi Dobročinný spolek Marta. Vycházel ze sboru, ale plody jeho činnosti směřovaly k veřejnosti a tak to je dodnes. Sdružuje lidi řekněme mladšího důchodového věku, kteří mají čas a zároveň i energii dělat něco pro druhé.

Jak by nová nabídka sboru mohla vypadat?

O tom jsem právě hodně přemýšlela, když jsem teď byla rok na mateřské. Měli bychom nabízet jako přidanou hodnotu to zaměření na duchovní obsah. Třeba ženské, které si chtějí zacvičit. Jsou vytižené, mají rodiny, málo času. Jóga jim připadá podezřelá, meditační aktivity by braly, ale ne šmrncle východními filosofiemi. Tak co nabídnout nějaké cvičení s duchovním obohacím v křesťanském prostředí?

Něco konkrétního se rýsuje?

Jsem teď domluvena s jednou paní, která chodila ke katolíkům na Alfa kurzy, že zkusíme něco jako duchovní obnovu, kde se bude mluvit o víře, bude tam prostor pro ticho, meditaci, modlitbu, biblickou práci – třeba bibliodrama. A pak třeba i muzikoterapie, práce s hlasem nebo tělem. Prostě to, co člověka osvěží, co má rád a co zároveň to bude zasazeno do křesťanského prostředí.

Angažuješ se také v interní supervizi ČCE a máš kurz na nemocničního kaplana. Rozvíjíš nějak dál tuto oblast?

Aby všeho nebylo málo, přihlásila jsem se do supervizního výcviku, který ve spolupráci s organizací Remedium nabízí Evangelická teologická fakulta v programu celoživotního vzdělávání. Byl otevřen od ledna a trvá dva roky. Sama jsem zvědavá, jak to zvládnu, ale říkala jsem si, že toto vzdělání by se mi mohlo hodit. Ne že by uvnitř církve byl nějaký přehnaný

zájem o interní supervizi, ale budu pak moct poskytovat supervizi i v sociálních službách, třeba v Charitě, Diakonii nebo kdekoli jinde.

Zjistila jsem, že jsi zdatná i na poli psaného slova. Spolu s kolegyní, farářkou Olgou Mrázkovou jste daly dohromady Evangelický kalendář 2015. Co tě přitahuje na této práci?

Tak to bylo jen proto, že jsem to dělala s Olinou; jsme spolužačky a kamarádky. Těšila jsem se, že se budeme scházet a něco společně vymýšlet a tvořit. Jsem prostě týmový hráč. Právě v té

farářině mi tým trochu chybí. Proto chodím do Diakonie, tam jsem taky součástí týmu, který vymýšlí, co a jak bude dál.

Tématem tohoto čísla je statečnost, odvaha a odolnost. Kdo rozhovor dočetl až sem, musí naznat, že jsi žena odvážná, statečná a dost odolná. Co bys vzkázala čtenářům Českého bratra? Odvaha a statečnost souvisí se svobodou. Budeme-li svobodu statečně bránit v maličkos-tech, nezlenivíme, ale naopak budeme koukat kolem sebe, číst, vzdělávat se, poměřovat to s Božím slovem a dělat něco pro ostatní, bude to dobře.

připravila **Daniela Ženatá,**

foto archiv respondentky a © Benfoto

OTÁZKA NA TĚLO

Kdy jste naposled projevili odvahu?

Odvahu kupodivu nemám spojenou s nějakým hrdinským činem, ale spíš s vyslovením nepřijemné věci někomu do očí. Je těžké přitom neurazit. Každodenně prosím o odvahu položit pacientovi otázku, která mu nemusí být příjemná. V této COVID době často přemýšlím, zda mám mít odvahu navštěvovat válečné veterány. Je to odvaha, nebo opovážlivé spoléhání na Boží ochranu? Ale ještě jinak – nedávno jsem projevil odvahu, když jsem přiznal vlastní chybu...

Jan Blažek

Před několika dny vnikl na naši zahradu cizí pes, větší buldok bez náhubku a s výrazem ne úplně přátelským. Pustil se bleskurychle za naší kočkou. Netušil jsem, že ta naše chlupatá koule dokáže tak rychle utíkat. Na zahradě byly i děti. Za kým se pusť teď? Není to Jimmy, to štěně od sousedů? Ten tedy vyrostl... Doběhl jsem ho, chytil za obojek a vyvekl z naší zahrady. Kdyby po mně chňapl, tak mi ukousne prsty, ruku, kdo ví co ještě. Dopadlo to dobře, Jimmy se nechal odvést, paní sousedka se omlouvala a já se cítil jako hrdina.

Filip Ženatý

Přesně si pamatuji, kdy jsem se naposledy „podělal“ strachy. A kdy před tím a pak ještě jednou, a zase... Na tuhle otázku by měli odpovídat jiní, pokud odvahu u mě někdy viděli. A za sebe? Každou neděli, když lezu na kazatelnu a velmi se bojím, aby to nebyla drzost.

Pavel Ruml

Ta otázka je ošidná. Podobně jako zeptat se, kdy jste byl naposledy skromný. Kdo se chlubí svou odvahou, není ani tak odvážný, jako spíš ješitný a hloupý. Pravá odvaha se děje uvnitř, v duši. V boji s mými slabostmi a nedokonalostmi. Tam se snažím nalézat odvahu denně. Abych se nestal zbabělcem.

Jan Kupka

Naposledy nevím, snad že jsem dokázal vstát a jít... Před časem v jednom pracovním kolektivu bylo třeba po vážném incidentu svědčit. Proti staršímu, spřízněnému a oblíbenému i vlivnému kolegovi ve prospěch neoblíbeného bezohledného kariéristy. Nejraději bych se nějak vykroutil. Když jsem šel do

Statečnost ze souboru barokních soch ctností M. Brauna na Kuksu. Foto Dezidor

kanceláře, kde jsem měl vypovídat, ten nepříjemný kolega mi řekl: „Pravdu, Danieli, pravdu!“ Nezbylo než v sobě odvahu najít...

Daniel Pfann

Z pozice vězeňské kaplanky pohybovat se v mužské věznici odvážené není. Odvahu ale hledám v tom být s odsouzenými nahá ve své víře. Bez pomoci taláru, liturgie, tradice. Autenticky, protože každá falešná struna a klišé budou nemilosrdně odhaleny a odcizí. Spíše než slovy, se kterými posluchači rychle ztrácí trpělivost, si pomáhat prožitky, hrou, jejich vlastním hledáním... Tak takovou odvahu v sobě objevuji, protože ve světě „venku“ je jí třeba čím dál tím víc tolik jako za mřížemi.

Juliana Hamariová

JPI

NÁSTĚNKA

SYNODNÍ RADA

Z titulů projednaných synodní radou na zasedáních 24. 3. a 7. 4. vybíráme:

Sbory a pracovníci

Synodní rada souhlasí s návrhem Komise pro vikariát a jáhenskou praxi na umístění vikářů a jáhenského praktikanta k mentorům takto:

- Vikářka Mirjam Marková – sbor Mladá Boleslav (mentor Jonatan Hudec)
- Vikářka Anna Pokorná – sbor Praha-Kobylisy (mentor Ondřej Kolář)
- Vikář Richard Vlasák – sbor Miroslav (mentor David Sedláček)
- Jáhenský praktikant Aleš Zapletal – sbor Valašské Meziříčí (mentor Daniel Heller)

SR jmenovala tyto církevní pracovníky (jmenování nahrazuje volbu sborovým shromážděním, které se kvůli protiepidemickým opatřením nemůže konat): Ivo Davida za společného faráře sboru v České Třebové a v Moravské Třebové na pracovní úvazky 55 % v České Třebové a 45 % v Moravské Třebové; Tomáše Potočka za faráře ve Veselí a Janu Potočkovou za farářku v Rovečném – oba na plný pracovní úvazek.

Začátkem dubna byla ČCE informována Saským farářským spolkem o zrušení všech rekreačních pobytů v Německu v důsledku

současné situace. Farářské rodiny, jichž se to týká, byly již informovány.

Správa církve

Dne 17. března 2020 schválila synodní rada pokyny k mimořádné situaci, které byly 18. března 2020 rozeslány do všech sborů v mimořádné sborové zásilce. Další aktualizované pokyny byly rozeslány 21. dubna. (pozn. red.)

Zahraniční sbory

Miroslav Pfann navštívil ve dnech 4. – 11. března sbory na Ukrajině a podal z cesty zprávu. Věnoval se tam návštěvám, setkání střední generace, absolvoval dvě besídky k MDŽ a vykonal bohoslužby v Pervomajsku, Bohemce i Veselynivce. Na Ukrajinu měl také odjet 23. března na osm týdnů Tomáš Vítek, z důvodu koronavirové pandemie je však jeho návštěva zrušena, pokusíme se ji přesunout na srpen/září 2020.

Výchova a vzdělávání

Synodní rada udělila Janu Lukášovi dlouhodobé studijní volno v termínu 1. 6. – 31. 7. a 1. – 30. 9. 2020.

Hospodářské záležitosti

Synodní rada vzala na vědomí čerpání rozpočtu povšechného sboru ČCE za rok 2019.

Zahraniční dary

Synodní rada souhlasí se zařazením projektu sboru v Krabčicích na opravu věže kostela s cílovou částkou 22 tisíc eur do Projektokatalogu GAW 2022.

Ekumenické vztahy

Synodní rada schválila memorandum, které popisuje budoucí spolupráci švýcarské podpůrné organizace HEKS a ČCE.

Na základě výzvy generálního tajemníka Společenství evangelických církví v Evropě (GEKE), že kvůli rychlému šíření koronaviru je naléhavě nutné okamžitě podpořit zmírnění již tak nejisté situace v oblasti medicíny tam, kde jsou lidé na útěku nebo čelí ozbrojeným konfliktům, uvolnila SR z fondu sociální a charitativní pomoci částku 2000 € (projekt Lesbos) a 1000 € (projekt Aleppo). Zároveň byl generální tajemník GEKE informován o tom, že větší příspěvek na pomoc uprchlíkům na řeckých ostrovech poskytla ČCE již před touto výzvou.

Diakonie

Pracovníci Střediska humanitární a rozvojové spolupráce Diakonie ČCE v situaci kolem koronaviru evidovali vše, co se děje na úrovni Diakoníí a sborů, mají přihlášeno pět koordinátorů pomoci, nachystali manuály pro koordinátory dobrovolníků a pro dobrovolníky stejně jako online školení pro dobrovolníky a zřídili krizovou informační linku. Současně středisko zahájilo veřejnou sbírku, jejíž výtěžek bude použit na zajištění veškeré koordinace a provoz krizové linky. SR poskytla do této sbírky 300 tisíc Kč z fondu sociální a charitativní pomoci na pokrytí aktivit souvisejících s koronavirovou pandemií v ČR.

Různé

Synodní rada schválila příspěvek 20 000 Kč z fondu sociální a charitativní pomoci do veřejné sbírky pro těžce nemocnou členku sboru v Moravci. Dále vzala SR na vědomí zprávy z vizitací ve farních sborech a z jednání seniorátních výborů, zabývala se přípravami na

2. zasedání 35. synodu ČCE a projednala další hospodářské a personální záležitosti.

Mnohá plánovaná setkání byla v důsledku virové pandemie zrušena a organizační schůzky se konaly konferenčně přes internet.

DaZ

ÚMRTÍ

Dne 13. dubna zemřel evangelický farář **Lubomír Kabíček**, bylo mu 86 let. Působil ve sborech v Jeseníku a Jihlavě, důchodová léta prožil v Novém Městě na Moravě.

SYNOD 2020

Nový termín konání synodu

Druhé zasedání 35. synodu se uskuteční ve dnech 17.–19. září 2020 v Centru Matky Terezy v Praze na Jižním Městě. Pro přípravu a rozeslání tisků platí původní termíny.

DaZ

NOC KOSTELŮ 2020

Změna termínu Noci kostelů

Dle aktuálního plánu uvolňování restrikcí, souvisejících s koronavirovou epidemií,

bude možné přivítat příznivce Noci kostelů v mezích aktuálních opatření. Jako náhradní termín byl doporučen pátek 12. 6., pokud to opatření dovolí. Zveme návštěvníky do kostelů a modliteben také prostřednictvím multimediálních prostředků a internetové sítě.

V minulých letech bylo zvykem tisknout 1000 kusů Českého bratra číslo 5 navíc a nabízet jej návštěvníkům Noci kostelů zdarma. Od toho letos upouštíme.

DaZ

EVANGELICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

Dodatečné přijímací řízení

Evangelická teologická fakulta Univerzity Karlovy vyhlašuje dodatečné přijímací řízení do všech bakalářských a navazujících magisterských oborů. Termín odevzdání přihlášek je 10. srpen 2020.

Otvírané studijní programy – bakalářské

- Evangelická teologie
- Teologie křesťanských tradic
- Pastorační a sociální práce

Otvírané studijní programy – navazující magisterské

- Evangelická teologie (Č. J. a A. J.)
- Teologie – spiritualita – etika
- Diakonika

Přijímací zkoušky budou pro všechny programy v době od 31. srpna do 4. září 2020.

Více informací na adrese web.etf.cuni.cz, své dotazy neváhejte zasílat na benes@etf.cuni.cz.

OZNÁMENÍ

Sbory v Rumburku a Varnsdorfu hledají faráře

Farní sbory v Rumburku a Varnsdorfu hledají faráře na plný úvazek. Nabízíme práci v rodinném prostředí našich malých, ale aktivních sborů. Vedeme bohatý sborový i kulturní život, působíme v rámci regionu, ale máme i řadu přeshraničních aktivit. Žijeme v krásné přírodě Česko-saského Švýcarska a Lužických hor. Více informací na www.cce-sluknovsko.cz.

Jana Brenner, místokurátorka;
j.brenner@centrum.cz

Sbor v Nosislavi hledá faráře

Farní sbor v Nosislavi hledá faráře s možností nástupu v létě 2022. Kontakt: nosislav@evangnet.cz nebo kurátor: 721866861.

Nabídka správcovství a bydlení ve sborovém domě v Tisu

Sbor v Hronově hledá správce svého sborového domu v Tisu (Orlické hory). Nabízíme byt 2+1, 107 m², garáž a zahradu, za zvýhodněné nájemné. V případě zájmu nás kontaktujte na telefonu 737925710 nebo emailové adrese hronov@evangnet.cz

MOJE CÍRKEV

*Sborový den v Opavě 23. února 2020
Předání Medaile vděčnosti Antonínu Plachému
foto Dan Trampler*

Poděkování Marie Provazníkové

Naděje po internetu pro komunitu tisíce kilometrů vzdálenou

V čase Velikonoc jsme přes skype několikrát mluvili s kazatelkou Marií Provazníkovou z ukrajinské Veselynivky, z krajanského sboru, vzdáleného 1500 kilometrů. V české vesnici, na naše poměry značně odříznuté od světa, žijí většinou starší lidé. V čase koronavirových omezení se nemohou scházet ve „shromáždění“ na bohoslužbách, zpravidla nemají k dispozici počítač ani internet. Marie ale „skajpuje“, udr-

žuje kontakty s příbuznými v České republice, umí se připojit na internet a sleduje vše i na církevních webech. Co zde načerpá, předává lidem ze sboru dále.

S radostí předáváme čtenářům Českého bratra vzkaz, který Marie z Veselynivky posílá:

Milí přátelé, sestry a bratři v České republice, zdravím vás z Ukrajiny, z české vesnice Veselynivka. I nám je smutno, protože nemůžeme chodit do shromáždění ani se ve vesnici navštěvovat. Jsem v domku sama, vnuk Maxim odjel do vzdálenějšího města k příbuzným a teď se přes hranice okresu nemůže vrátit.

Děkuji za všechno, co mohu slyšet a číst na webových stránkách naší českobratrské církve. Především za krátká kázání farářů na každý nový den. Ani nevíte, jak je to výborné, jak mě to těší a dává naději. Těším se na každé nové slovo. Ráno sedím, poslouchám, čtu text v Bibli, něčemu lépe rozumím a jsem ráda. A někdy pak něco napíšu, kázání, zamýšlení, neterř pomůže s vytištěním a kopírováním a rozneseme to babičkám ve vsi. Je to dobré pro tu karanténu i pro Velikonoce.

Čtu a poslouchám i další rozhovory, večerní modlitby, moc děkuji.

Vzpomínáme na vás, modlíme se za vás, ať Bůh dává požehnání a zbaví nás všechny epidemie, abychom se zase setkali, jestli to je jeho vůle.

Vaše Marie Provazníková

HLAVU VZHŮRU

Hledání nových nápadů

Pro jejich uskutečnění potřebujeme systém

V našem seriálu článků jsme začali od obecnějších témat – od vize a od osobností, které ji ztělesňují a berou na sebe odpovědnost za její uskutečnění. Postupně se dostáváme k praktičtějším

záležitostem. V dubnovém čísle jsme uvažovali, jak si vytvořit plán práce, určený k tomu, jak určitých konkrétních cílů dosáhnout. Dnes pokročíme ještě o kousek dál a budeme se věnovat otázce – jak ►

na to? Co tedy bychom jako ČCE měli konkrétně udělat a jak?

Myslím, že by se nám mohly hodit dva postupy: analytický způsob práce a inovace. Proto si o nich nejdříve promluvíme obecně a pak přistoupíme k tomu hlavnímu: jak na to v ČCE.

Analytický způsob práce – co to je?

Analytický způsob práce není nic nového. Je již po staletí využíván ve všech vědeckých disciplínách – a akademici by uměli odříkat v principu podobný postup vědeckého bádání, používaný obdobně ať v historii, nebo třeba v molekulární biologii. Společným jmenovatelem je především logicky přesné myšlení a správná souslednost kroků vědecké práce. Zejména tyto dva principy se staly v posledních desetiletích základem pro nejrozličnější praktické činnosti.

Srozumitelně to lze ukázat na souslednosti kroků, které vedou ke vzniku nějakého produktu nebo služby. Všichni si občas zajdeme koupit třeba kartáček na zuby nebo počítač a řada z nás bude jednoho dne potřebovat péči v hospicu. Způsob, jakým tyto rozdílné věci vznikají, je překvapivě podobný: 1) Definice potřeby: Nejdříve musí být jasné, jaká ta potřeba je – co by se hodilo určité skupině lidí a proč tuto potřebu zatím neuspokojily jiné existující produkty nebo služby. 2) Definice produktu: Jak má daný produkt vypadat, aby co nejlépe danou potřebu uspokojil, jak má být „zabaleno“ a jak je vhodné jej nabízet. 3) Po té, co daný produkt již vznikl, nastává práce se zpětnou vazbou – průběžné sledování, jestli a jak produkt plní svůj účel ve všech aspektech. 4) Úprava produktu na základě zpětné vazby. Podstatné je, že každý z těchto čtyř kroků vydá jasný výstup, založený na faktech a jejich poctivé analýze, a všechny čtyři kroky tvoří jeden provázaný celek. Toto jednoduché obecné schéma se s úspěchem uplatňuje i mimo komerční sféru – osvojila si je mimo jiné i řada úspěšných českých neziskových organizací (např. Člověk v tísni, Učitel naživo).

Nizozemský příklad

Pokud bychom hledali v církevním prostředí, najdeme velmi hezký příklad zakládání sborů nového

typu. Začala s tím v roce 2012 Protestantská církev v Nizozemí (PCN) a zmínili jsme se o tom již v minulém článku. V prvním kroku socioekonomická analýza ukázala, že se PCN daří oslovovat pouze dvě z devíti hlavních skupin obyvatel a dosavadní zkušenosti se zakládáním nových sborů klasického typu ukazují, že se tento úzký záběr nedaří rozšířit. V druhém kroku proto vznikl plán na založení 100 nových komunit, určených především „lidem, kteří do kostela nechodí“. Tyto komunity mohly vznikat v různých místech a prostředích, nemusely splňovat všechny formální náležitosti standardního sboru a i jejich pravidelný program se mohl výrazně odlišovat. Ve třetím kroku byl tento plán uváděn do života a vznikaly reálné zkušenosti – ukázalo se například, že nové sbory

vznikaly často podle sociologického klíče (např. na sídlištích nebo ve vyloučených lokalitách), a ne nutně tam, kde sbor „chyběl na mapě“. A často se sbor nezaměřil primárně na nedělní bohoslužby, ale na různé formáty setkávání v týdnu nebo třeba na pěší poutě, při kterých se mlčky promýšlejí biblické pasáže. Také se ukázalo, že k ekonomické soběstačnosti zpravidla nestačí pět let, ale spíše deset. Ve čtvrtém kroku pak byla na základě těchto zkušeností podpora nových sborů (zejména ze strany blízkých tradičních sborů) i jejich pravidla (např. vysluhování svátostí) upravována tak, aby odpovídala reálným potřebám. Zvládnout všechny čtyři kroky tak, že do sedmi let vznikne v zemi o málo větší než ČR 87 nových fungujících sborů,

vyžaduje zjevně obrovské množství cílevědomého úsilí a promyšlené práce.

Podobný „analytický“ způsob práce v podobně poctivě odpracovaných čtyřech krocích neovládáme: Návrh různých zajímavých nápadů v oblasti rozvoje ČCE, který nastává téměř při každém evangelickém setkání, většinou nevyústí ve viditelný praktický výsledek. Přitom určitě nejsme méně schopni než Holanďané; jenom nám v ČCE chybí jedno místo, které by toto mělo v „popisu práce“ od počátku až do konce.

Slovo inovace získalo nový význam

Druhému nástroji se říká inovace. Toto slovo existuje dlouho, všichni je známe. V posledních letech ale dostalo nový, konkrétnější význam. Dnes již nemá často smysl nové věci dlouho rozmyšlet, plánovat a schvalovat. V řadě situací se daleko lépe osvědčuje jednoduchý přístup: nové nápady rychle testovat metodou „pokus – omyl“, a na základě získané zkušenosti prvotní nápad upravit a dále rozvíjet, anebo jej pro danou chvíli zavrhnout. Takový postup je daleko rychlejší (a levnější), ale velké instituce s centralizovaným a formalistickým rozhodováním tohle ze zřejmých důvodů těžko zvládají. Proto se v posledních letech například mnoho technologických nápadů prosadilo v nových malých firmách.

Pro způsob práce ve stylu inovací je ČCE s více než 200 samostatnými sbory ideálně disponována. Každý sbor může působit jako laboratoř nových nápadů; omezení daná církevními řády nebo potřebou schvalování v ústředí jsou minimální! Vlna tvořivosti, která po vyhlášení nouzového stavu přinesla spoustu nápadů, jak zachovat živou komunikaci a zajistit pomoc potřebným členům sborů i dalším lidem, je výborná ukázka potenciálu, který v nás dríme.

Jak tedy takové postupy v ČCE využít?

Důvod, proč jsem si na obě pomůcky vzpomněl, je následující: Při přípravě strategického plánu jsme se rychle shodli, že těžištěm naší pozornosti musí být rozvoj nových, živých forem zbožnosti a zvěs-

tování evangelia i mimo církev. Neuměli jsme ale dobře popsat, jak by to mělo vypadat (co by mělo být jinak než dnes), a tím pádem ani co teď přesně dělat. Vedle toho ale neustále všichni zakopáváme o různé nové nápady (některé z nich jsou ve strategickém plánu zaznamenány), z nichž řada se zdá být přinejmenším zajímavá. Neumíme se jich ale dobře chopit. Jsem přesvědčen, že právě kombinace obou výše popsaných postupů by nám v tom mohla pomoci.

Jak je v prostředí ČCE uvést v život? Musí to být úkol pro skupinu lidí na úrovni ústředí, která má v „popisu práce“ všechny čtyři „analytické“ kroky. Na rozdíl od klasických, hierarchicky uspořádaných institucí ale ve vztahu ke sborům a seniorátům musí mít roli pomocnou, ne pravomoc příkazovací: Měla by přinášet nové podněty, podporovat sbory při jejich „pokusech“ neboli inovacích a pomoci zprostředkovat zkušenosti mezi sbory – něco jako když včela opyluje květy. Taková skupina nemusí být velká, stačily by možná tři osoby.

Zárodky podobného způsobu práce se objevily již při práci strategické komise – „zvěřejňování“

dobré praxe z různých oblastí, databáze nápadů apod. Podle mých zkušeností se ale psané návody a databáze většinou nedočkají širšího využití a jejich přínos nakonec nebývá velký. Pokud není vytvořen ucelený systém, za který odpovídají lidé, kteří mají motivaci úkol dotáhnout od prvotního nápadu až ke konečnému výsledku, není realistické očekávat velké výsledky. ▶

Čím se můžeme inspirovat

Nové nápady můžeme vždycky vymýšlet, často je ale jednodušší opisovat. Je to také menší riziko – věc, která funguje jinde, může fungovat i u nás (pokud máme obdobné podmínky). Kromě inspirace mimo křesťanské prostředí (což bychom neměli opomíjet) je pro nás nejjednodušší podívat se na to, co se již děje v našich sborech, co najdeme u jiných církví v ČR a konečně čím se můžeme inspirovat u protestantských církví v cizině. Jsem laik a v církevním prostředí se pohybuji málo, ale celkem náhodně jsem narazil na dost velký počet zajímavých příkladů:

1. Sbory ČCE: Postní meditace, provozované soběslavským sborem; poutě Negevskou pouští v Izraeli, organizované soběslavským kurátorem Janem Růžičkou; zkušenosti s obnovou téměř zaniklých sborů (Rumburk, Ústí n.L.); Taizé spiritualita, kterou po třiceti letech přijala za vlastní již řada evangeliků.
2. Jiné církve v ČR: Církev bratrská – založení nového sboru v prostředí sídliště na Černém mostě v Praze; Církev husitská – má již několik osobností, které jsou schopny vést duchovní cvičení; římskokatolická církev –

využití kolínského centra kontemplativní modlitby pro potřeby studentské farnosti sv. Salvátora, vedené páterem Tomášem Halíkem.

3. Protestantské církve v cizině: Německé církve (prof. P. Zimmerling) – návrat ke „cvičení“ v modlitbě, prožívání Boží přítomnosti v přírodě, přejímání podnětů odjinud, např. Ježíšova modlitba z ortodoxní církve; anglické a nizozemské církve – zakládání sborů nového typu (*Fresh expressions, Pioneering*); skotská církev – „Radikální akční plán“, na který byla přidělena významná část církevních finančních prostředků.

Představuji si, že z těchto seminářů mohou vzejít věci, které si dnes stěží umíme představit – pět, deset, možná dvacet nových nízkoprahových sborů, kam se často zatoulají i náhodní kolemjdoucí. „Centrum“ pro kontemplativní modlitbu, kde se běžně setkávají členové ČCE s hledajícími ne-křesťany. Společné poutě na místa, která inspirují svojí historií, přírodou nebo atmosférou. A to jistě není všechno.

Petr Štulc, presbyter sboru Praha-Jarov
ilustrační foto Olga Pikousová

GRAFICKÁ PODOBA TÉMAT ROKU

Zbožnost – téma roku 2020

Sedm nejbližších let podle strategického plánu

„Tak kámo, toto je teda výzva. Dívej...,“ stálo v e-mailu, který se k nám nejspíš nikdy neměl dostat. Šlo o část vnitřní komunikace mezi dvěma pracovníky grafického studia. Jeden z nich takto spontánně reagoval na naše zadání a chtěl výzvu přeposlat svému kolegovi. Strohé sdělení o dvou větách je nefalšovaný údiv – jako by dotyčný zůstal stát s otevřenou pusou.

Pravda je, že naše zadání patřilo k těm méně obvyklým: Chtěli jsme nějaký jednoduchý grafický symbol, který by vystihoval téma „zbožnost, evangelizace, misie“. Grafik na druhém konci republiky byl z abstraktní zakázky v tu chvíli nejspíš v šoku a v mráкотách svou spontánní reakci poslal omylem nám, místo aby ji adresoval svému kolegovi, se kterým měl na úkolu posléze pracovat.

Církevní témata zkrátka leží trochu mimo pozornost necírkevní veřejnosti a pod slovem „zbožnost“ si nevěřící sotva něco představí. Jenže co my uvnitř církve? Jsme na tom lépe? Máme představu, co se za tématem zbožnosti skrývá?

Jak vypadá zrovna zbožnost českobratrská evangelická? Co ji definuje a co všechno v sobě zahrnuje? Jaké projevy bychom naopak už vyčlenili jednoznačně mimo její rámec? A jak do toho vlastně zapadá evangelizace a misie, jakožto způsob, jak vlastní zbožnost nést světem dál?

Otázky, na které zatím neznáme odpovědi

Ale rádi bychom je spolu s vámi hledali. Když se totiž církev v minulých letech zabývala přípravou strategického plánu, vystalo několik

Do budoucna se zbožnosti, evangelizaci a misii chceme věnovat hlouběji i na stránkách Českého bratra, na církevních webech a sociálních sítích. Rádi bychom vás podrobněji seznamovali s dílčími tradicemi v naší církvi, praxí ve sborech, s připravovaným novým zpěvníkem nebo materiály k Agendě a liturgice. I letošní sjezd mládeže se má zbožností obsahově zabývat. Bylo by výtečné, kdyby i sbory tuto skutečnost reflektovaly a nějak téma zahrnuly do sborových či seniorátních dnů a dalších setkání.

Navazovat budou další témata

Mezi další okruhy pro příští roky patří například společenství, lidé, služba, samostatnost, odpovědnost nebo otevřenost... Jejich konkrétní vyhlášení a podobu bude mít v rukou vždy synodní

ZBOŽNOST TÉMA ROKU 2020

tematických okruhů, které stojí za to zkoumat podrobněji. Má smysl podrobit je vnitřní reflexi, učinit z nich téma rozhovorů a shromažďovat zkušenosti, názory a příklady smysluplné praxe.

Do budoucna s novými impulzy

Zbožnost je právě jedno z takových témat a synodní rada je pro rok 2020 určila jako „téma roku“. Zbožností se v lednu podrobně zabýval i farářský kurz.

Zkoumáním vlastní zbožnosti a hledáním nových forem nás nečekaně prověřila krize a zavřené kostely v době koronavirových preventivních opatření. Velikonoce strávené doma, bohoslužby online, domácí pobožnosti, četné písně, žalmy, každodenní duchovní úvody i večerní modlitby... to vše jsme denně čerpali jako novou posilu v postním i velikonočním období – tím vším byla naše víra sycena.

rada. Nicméně předpokládáme, že by se mělo jednat symbolicky o sedm oblastí v sedmi letech.

S oním zmateným grafikiem z úvodu článku jsme nakonec našli vhodný způsob, jak toto „sedmiletí“ zarámovat. Ústřední komunikační prvek tvoří záložka. Ta označuje něco podstatného, co nechceme zapomenout a co chceme mít na zřeteli. Něco, co podstatná témata a klíčové body zvýrazní a vyjímá je z celku. Záložka označuje věci, k nimž se chceme společně vracet, připomínat si je a do budoucna ukládat, abychom s nimi mohli dále efektivněji pracovat a rozvíjet je. A to bude teprve výzva!

Na druhé, barevné straně obálky si můžete prohlédnout barevné návrhy jednotlivých záložek. Všechny grafické materiály k použití na sborové tiskoviny budou ke stažení na webu ustredicce.cz v sekci informace/grafické materiály.

Jiří Hofman

Církev (od)kázaná?

Příspěvek k tématu evangelické zbožnosti

Vzpomínám si, jak se mi před lety, ještě na fakultě, jeden z kolegů svěřil: „Víš, asi nejsem moc zbožný...“ Považovala jsem to za ironický vtip. No jistě. Kdo je? Že je někdo „pobožný“, to jsem často slyšela se shovívavou přezíravostí. Jako by zbožnost byla jakási karikatura víry (lidová zbožnost, barokní zbožnost atd.). Až během toho rozhovoru mi tenkrát došlo, že to byl docela upřímný povzdech, že ke křesťanské víře zbožnost patří – jako soustředěnost ke zdrojům víry. A také, že se jí někdy může nedostávat.

Tahle vzpomínka mi znovu přišla na mysl při jednom sborovém rozhovoru před pár měsíci. Zcela samozřejmě jsem mluvila o tom, že vyznání víry je také povzbuzení a pravidlo pro naši osobní zbožnost, ale reakce posluchačů na toto slovo znovu prozradila jisté, spíše negativní nazírání.

Zbožnost je ctnost

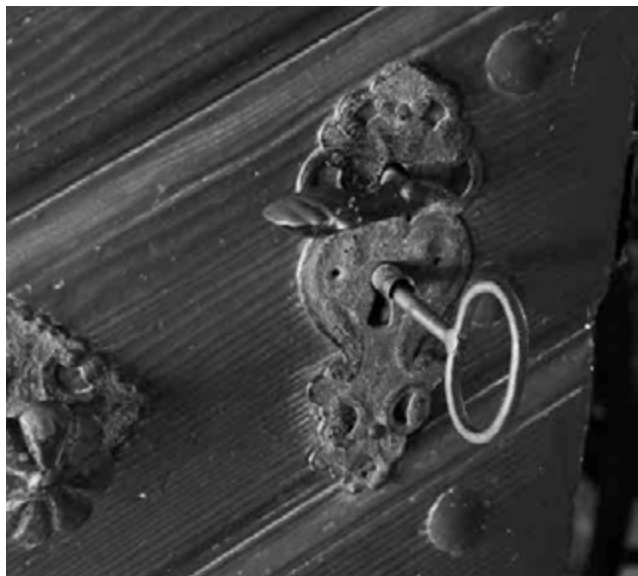
Jak je to vlastně možné? Vždyť pravá zbožnost je podle bible ctnost (L 2,25; Sk 10,2; Tit 1,8), projevy zbožnosti jako např. modlitby, posty, žehnání, bohoslužby, oběti atd. jsou v Bibli významnou a předpokládanou složkou života věřících. Apoštolové vyzývají k vytrvalosti v modlitbách, Ježíš učí učedníky modlit se, koná pouť do Jeruzaléma, slaví rituální hod, padá při modlitbě tvář k zemi.

A tato péče o víru pokračuje dál a nepřestává ani v době reformační. Běžně byly vydávány knihy, které osobnímu prožívání víry napomáhaly (např. knihy modliteb a postily). Výjimečné postavení u nás měla *Praxis pietatis* (O cvičení v pobožnosti pravě), podepsaná J. A. Komenským. Tyto příručky měly sloužit jako vodítko pro každodenní hledání osobního vztahu s Bohem. Člověk sám se s pomocí takové orientace měl stávat sám sobě (resp. své rodině a celému svému hospodářství) farářem a prožívat své dny s vědomím Boží blízkosti.

Zajímavé je, že Komenského dílo, zbožnost kultivující, není originální spis, ale vychází z překladů tehdejších anglických autorů (L. Bayly: *Practice of Piety*; J. Hall: *The Art of Divine Meditation*) a čerpá také ze starší katolické příručky křesťanské askeze a duchovního života (T. Kemepenský: *Následování Krista*). Komenský předává, co považuje za nosné. Varuje protestanty, kteří by snad na základě učení o ospravedlnění upadali do náboženské a mravní lenosti a vlažnosti.

Zbožností se cvičí duch podobně jako sportem se cvičí tělo

Křesťanskou zbožností tedy rozumíme uvědomovat si duchovní stránky vlastního života a rozvíjet spiritualitu s orientací ke Kristu

(a z toho plynoucí etiku). Jde o hledání způsobů, jak svůj život kypřit Božím slovem s vědomím Boží přítomnosti. Přitom je důležité, že jde právě více o to vědomí, tedy spíš o reflektované

poznávání než jen o pouhé subjektivní dojmy a pocity.

Zbožnost je cvičení ducha, které můžeme dobře přirovnat k cvičení těla. Obojí se může stát člověku jen samoučelným pěstováním vlastního obrazu, útekem a falešným bohem. Ale stejně tak se to při dobré rutině stává posilou zdravého života a zdrojem pro to, aby člověk mohl s vděčností přinášet ovoce víry.

Základem tréninku je učit se důvěře, slyšet a přijímat Slovo Boží v jeho kontextu, jímž je celek stvoření. Boží slovo není ozvěna minulosti, kterou jen vykládáme a opakujeme generacím, je to živé oslovení, které se týká přímo nás. Vnímáme svět a svá těla jako ozvěnu Božího zjevení? Jak v církvi zacházíme s tím, že své vztahy a své tělo prožívají jinak ženy a muži, jinak ti, kdo se denně potýkají s handicapem, jinak rodiče, jinak děti, jinak ten, komu děti chybí? Můžeme se modlit pořád stejným jazykem? Co nám pomáhá tyto souvislosti prožít a zorientovat se na cestě následování Krista? Zabývat se Biblí a dalším svědectvím o životě ve víře, duchovní literaturou, katechismy apod. Nutně k následování Krista bude patřit i modlitba, vděčnost a vědomí vlastních omezení, našeho sobectví a hříšnosti.

Bohoslužby, posty, svátky... Otázka je, zda a nakolik jsou zavedené formáty sborového života prostorem, v němž se daří podněcovat jak společenství církve, tak právě i osobní zbožnost.

Inspirace jinde

Profesor Peter Zimmerling, který se zabýval tématem spirituality ve své přednášce na lednovém farářském kurzu, poukázal na nutnost reagovat na současnou potřebu lidí po duchovním životě reformou způsobů, kterými v evangelickém prostředí umožňujeme lidem víru prožívat. Je třeba vzít vážně pluralitu spiritualit, která je dnešní společnosti vlastní, překonat úzce racionální ráz evangelictví i protestantskou fobii z formy a učit se od jiných zbožností a denominací.

V německém prostředí církve reagují např. reflektováním užíváním symbolů. S vědomím, že podstatným momentem křesťanské víry je sku-

tečnost vtělení a to, že Bůh jedná v těle a s tělem, vznikla v Německu agenda pro žehnání, vzkládání rukou, pomazání apod. Pro modlitbu a meditaci nad biblickým textem je možné nalézt inspiraci

v meditativních technikách východu, velké oblibě se těší poutě, které umožňují lidem znovu objevit vztah k přírodě jako prostor, kde se zjevuje Boží stvořitelská mohutnost.

Profesor Zimmerling však také varoval před nadměrným liberalismem, který by ze zbožnosti vypouštěl zavedená dogmatická témata jako např. trojiční učení apod., což nazval „řešením amputací“. Naopak je dobré a potřebné, abychom se ke sporným a obtížným textům, např. k Apoštolskému vyznání víry, vraceli, společně je recitovali i promýšleli.

Je nutné hledat nové, ale autentické formy zbožnosti, a přitom nepodléhat konzumu. Všechny otázky s tím spojené by nám měly ležet na srdci stále, ale právě současná doba je možná oprašuje. Jak jsme prožili dobu bez možnosti společného slavení bohoslužeb? K čemu nás vede pojetí bohoslužeb soustředěné jen na kázání? Ovlivnila mou situaci i osobní modlitba, četba z Písma nebo zpěv? Je pro mě nejlepší bohoslužebné pojetí s pohledem upřeným na monitor? Jak s tím naložíme?

Jana Hofmanová, farářka v Brně

ilustrační obrázky Vojtěch Zikmund a © Benfoto

Církevní finance přehledně

Jak hospodaříme a jak se připravujeme na budoucnost

Spolu s postupným vyhodnocováním sborových účetnictví je zpravidla v průběhu dubna možné postupně tvořit také celocírkevní finanční bilanci. Ta ukazuje, v jaké situaci se naše církve nachází, zda si dokážeme své faráře platit a zároveň financovat chod jednotlivých sborů i ústředí. Rozsáhlá vládní opatření ovšem v polovině března uzavřela kostely a v mnoha sborech ČCE tak znemožnila konat v řádných termínech letošní sborová shromáždění, spojená se schvalováním účetních závěrek. Příprava celocírkevní finanční bilance za rok 2019 se tím zbrzdila. V novém, přehlednějším formátu jsme tedy prozatím zpracovali alespoň data za rok 2018. A je to poměrně zajímavé čtení.

V následujících letech se totiž začne znatelně projevovat přechod na plné samofinancování. Jde o klíčové období, v němž svobodu a s tím spojenou odpovědnost bereme do svých rukou. Zvykli jsme si, že stěžejní výdaje církve hradil stát a my jen „přispívali na sborové potřeby“. Nyní se nacházíme na cestě k zásadně důstojnějšímu stavu věcí, znamenajícimu, že církev bude hradit většinu svých výdajů z prostředků, pocházejících od vlastních členů a příznivců a z vlastního hospodaření, zatímco stát nebo jiné subjekty budou přispívat už jen na nějaké konkrétní účely. Zákon o majetkovém vyrovnání z roku 2012 dal tomuto přechodu pevný rámec a nový impuls.

Nadějné třetiny

V přechodu na samofinancování jsme ušli značný kus cesty. V roce 2018 představovaly peníze ze státního rozpočtu už jen asi třetinu všech příjmů církve (tj. cca 150 mil. z 450 mil. Kč). Druhá třetina příjmů plynula z vlastního hospodaření, grantů, soukromých zdrojů (například od firem, nadací nebo zahraničních církví). A poslední třetinu pak přinesly příspěvky a dary členů církve. To znamená především salár, sbírky a dary. Právě tyto dvě složky financování (vlastní hospodaření a příspěvky členů) musíme vědomě posilovat tak, aby mohly postupně nahradit klesající státní příspěvek na činnost, jehož vyplácení definitivně skončí už v roce 2029.

V oblasti hospodaření i saláru máme stále velké rezervy. Průměrný příspěvek člena sboru na hospodaření církve totiž v roce 2018 činil jen asi 0,75 % průměrného čistého příjmu oproti doporučeným 5 %.

Kampaň „5 % a hlavu vzhůru“, vyhlášená v závěru roku 2019 synodní radou, poukazuje právě na tento stav věcí. Posun k naplňování pětiprocentní hodnoty může (spolu s dalšími opatřeními) bez problémů zajistit dlouhodobou udržitelnost hospodaření většiny sborů. Celé to tedy záleží jenom na nás.

Rostoucí náklady

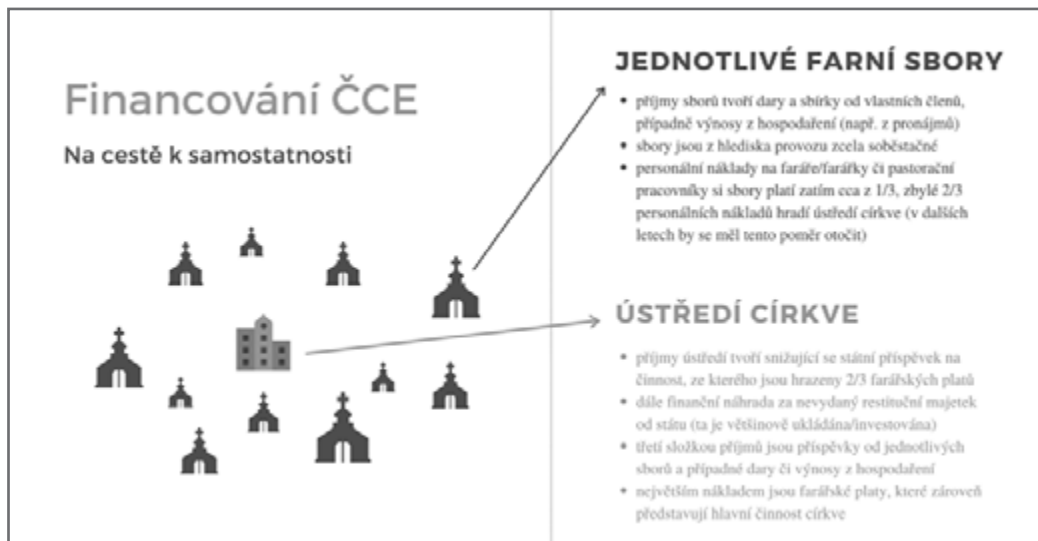
Na druhé straně stojí náklady. Ty se za rok 2018 vyšplhaly také na 450 milionů korun.

Největší část (asi jednu třetinu) představují mzdové náklady na platy kazatelů a zaměstnanců církve. Zejména v případě farářů se jedná o pracovníky, bez kterých by církve nemohla své poslání naplňovat. Jisté je také to, že personální výdaje na zaměstnance dále porostou – tak, aby se mzdy v církvi staly konečně srovnatelnými se mzdami v obdobných oborech.

Aktuálně přispívají sbory na mzdu svého kazatele odvodem do personálního fondu, ovšem v ta-

kové výši, která pokrývá jen asi třetinu ročních nákladů na jedno kazatelské místo. Abychom zajistili udržitelnost duchovních, bude se muset

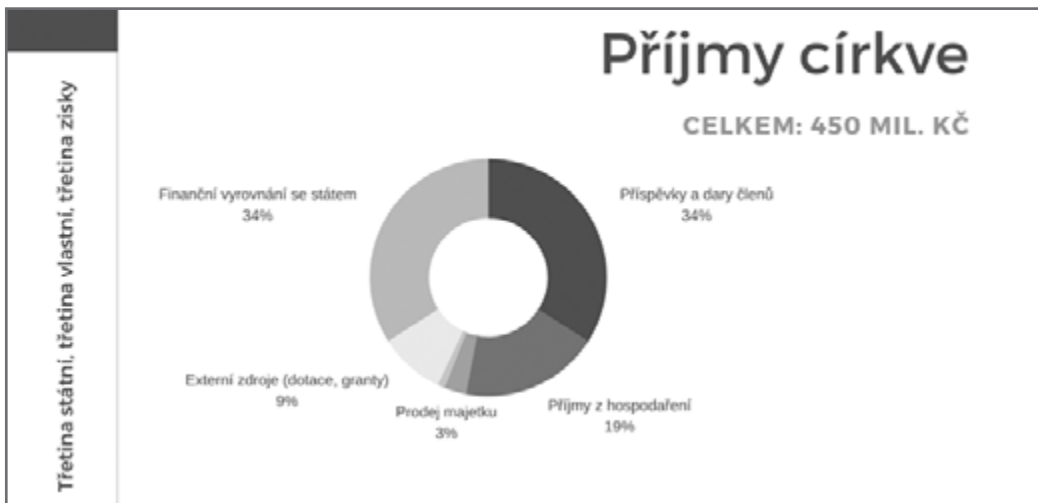
dáme je v naději, že výnosy z nich pomohou v budoucnu pokrývat aspoň část nákladů na mzdy kazatelů, tedy i po roce 2029, až státní

tento podíl v následujících letech zvýšit nejméně na tři čtvrtiny.

Druhou třetinu výdajů tvoří běžné provozní výdaje sborů i ústředí. Právě zde je možno hledat způsoby, jak některé věci dělat efektivněji a levně-

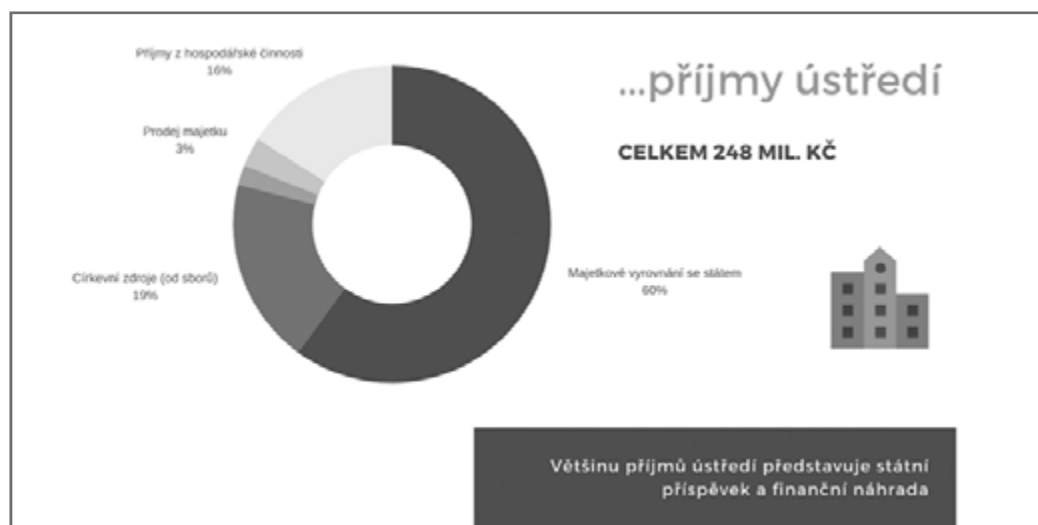
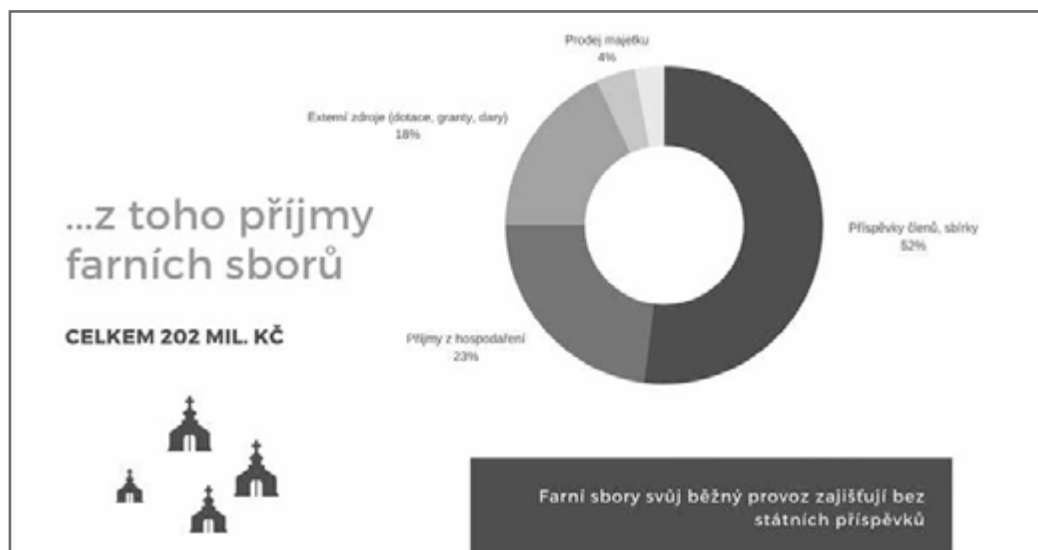
podpora definitivně skončí. Jak moc se tato naděje naplní, závisí na celé řadě faktorů, které není v dlouhodobějším měřítku snadné předvídat. A bude velmi záležet na tom, jakou strategii zvolí synody v následujících letech.

ji a jak získávat více peněz z vlastní činnosti nebo z nových zdrojů.

Poslední třetinu nákladů představuje tvorba rezerv. Tyto peníze dnes neutrácíme, ale uklá-

Podrobnější analýzu, včetně grafů a konkrétních čísel, najdete na webu ustredicce.cz v sekci „ústřední církevní kancelář“ pod záložkou „dokumenty – ekonomika a účetnictví“.

Jiří Hofman

ZE ZÁPADOČESKÉHO SENIORÁTU

Dobrá zpráva (?)

Inzerát k seznámení a hlavu vzhůru

...a protože slyšíme, že nám chybí dobré zprávy, tak se na dobré zprávy zaměříme, a to ze západu. Háček je v tom, že každý má trochu jiné představy o tom, jak by taková

dobrá zpráva ze Západočeského seniorátu měla vypadat.

Co by bylo vlastně pro tento specifický kout naší pestré církve dobré? Nejlépe bychom to

měli vědět my, co tu žijeme. Po dvaceti letech na západě už se začínám považovat za „insidera“. Zároveň však jsem pamětlivá toho, jak to chodí jinde, i toho, že také zde zůstávají neprobádaná území a neprobádané situace.

Časy se mění

I když tváří v tvář rostoucímu odvodu do Personálního fondu mohla nastat neřízená panika nebo znít stížnosti na „ty nahoře“ (myslí se teď patro mezi seniorátním výborem a Pánem Bohem), dobré noviny ze západu pro mě jsou, že se tak neděje. Že se ale časy mění, o tom nepochybuje nikdo. O struktuře sborů a sborové

neuvažuje. Ale z diskuse jasně vyplynulo, že možnosti správy, jak jsme na ni zvyklí, obtíže samofinancování nevyřeší. Sbory nejsou schopny svou stávající existenci zajistit (ani tři procenta ani pět procent ani jiná desetitisícová částka z rodinných rozpočtů ve prospěch sboru se většinou nenaskytne), a tak se přistoupí ke krácení úvazků.

„Sousboří“ jsme vyzkoušeli

Snad nebohého čtenáře napadne, jak by takový krácený úvazek vypadal a jak by se přilepil k jinému zkrácenému úvazku a hotovo. Tento model jsme v seniorátu vyzkoušeli hned ve

práci budeme muset přemýšlet v neosaháných konceptech a modelech, to tušíme. Navíc nikdo nečeká ani si nepřeje, aby vzešel jeden centrální univerzální model pro všechny. Je třeba situaci uchopit zodpovědně sami za sebe a v mantinelech církevních řádů.

Na úvod diskuse o struktuře sborů a sborové práci

Podzimní konvent rozdělení finančních prostředků církve zpochybnil. A dále se vyjádřil k dopadům, které takové rozdělení přinese. Byly zodpovězeny praktické a tíživé otázky a zaznělo ujištění o podpoře tam, kde budou staršovstva v důsledku směřování církve, které jsme demokratickými nástroji přijali, v přílišném stresu.

V současnosti se sice o zavírání sborů, na rozdíl od nefunkčních kazatelských stanic,

dvou oblastech. Jedna z nich je mé „sousboří“. Představa, že zodpovědně obstarám život dvou a více sborů a jejich staršovstev nebyla reálná. Sbory byly dobře zajištěny, práce pro veřejnost také, s pomocí mnohých jsem udržela i své zdraví. Ale přece, když se dostaneme před otázku, zda budeme takto pokračovat, nebo ne, cítím rozpaky staršovstev i své. Proč? Protože se na to přese všechno necítíme dost silní. Finančně, energeticky, lidsky.

Tuhle cestu jsme museli zkusit, abychom věděli, co obnáší. Ve své nekončící naivitě si i teď myslím, že to byl pořád dobrý první krok. Dokonce si myslím, že v lehkém náskoku před zbytkem církve můžeme využít těchto zkušeností a času, který nám byl dán, k realizaci pokusné laboratoře správy seniorátu, ke které se mohou později vztahovat další (dle hesla ►

naší presbyterky „Kde jste vy, tam jsme byli i my a kde jsme my, tam budete i vy.“), ať už bude úspěšná, nebo ne...

K uvažovanému modelu proběhla mnohá jednání na úrovni staršovstev, seniorátního výboru, k začátku postu i panelová diskuse se synodním seniorem, další budou následovat. Ani samy sbory nevědí, jestli je to cesta pro ně. Nutno připomenout, že je to jeden z možných dalších tahů na šachovnici a jistě není ani nejlepší, ani není pro všechny. „To by byl ale precedens v celé církvi,“ ozvalo se. Naštěstí to dotyčný neřekl jednoznačně znechuceně.

Více farářů na spojeném území více sborů

Poslední synod nám nabídl společné povolávání farářů (na jedné povolávací listině) – tedy postavit týmovou práci více farářů na relativně velkém území několika západočeských sborů. Nebýt na to sám. Jako staršovstvo: Scházím se se sousedními presbytery a neleží na mě taková tíha zodpovědnosti i financí. Jako farář: Mám kolegu, se kterým si práci dělíme dle obdarování a sil a sdílíme své starosti. Jako seniorátní výbor: Jednám s větším konsolidovaným partnerem, ne s několika menšími.

Není to jednoznačně bezproblémové řešení

Velká míra obtíží a zátěže zůstává a přidávají se další (přesuny a cestné). Jiné ale odpadávají (tvorba bohoslužeb, katechetických programů a akcí pro veřejnost paralelně na více místech bez možnosti opakování). Navíc, pokud se nadřízená struktura (seniorátní výbor, povšechný sbor) připojí jako partner organizační či ekonomický, uvolňují se tím faráři ruce pro práci za hranicí sborové činnosti (setkání s pracovníky v pomáhajících profesích, služba v Diakonii, kaplanská služba, práce v neformálním prostředí).

A ještě poznámka pod čarou

Tohle cítím osobně jako jeden z hlavních

argumentů pro. Na stránkách Českého bratra i z rozhovorů v církvi vnímám potřebu překročit stín zvěstování evangelia v podobě, jakou jsme zdědili. Někdo má dojem, že pes je zakopán v jednotlivostech, v liturgických pořádcích, aktivitách ve sboru nebo v jiném projevu našeho spirituálního života. Pocit, který jsem si ale vybudovala na soudružsky dobře vymydleném Tachovsku, je, že zvěstování evangelia musí nutně vystoupit z rámce sborové práce, ať už bude jakkoli propracována a vybavena.

Vzácná, cenná a generacemi budovaná struktura malých sborových společenství potřebuje péči a ochranu jako výškové tábory, ze kterých si lezeme natlouct ústa nebo objevit krásné výhledy, ale opečovávání spacáků a udržování ohně není základním posláním, které máme. Rozšiřování této struktury ve smyslu růstu počtu salárníků na skalnatém ostrohu postnáboženské Evropy není reálné a neměli bychom se k tomu upínat. Co ale reálné je, to je vydávat se na expedice do okolního prostoru, vnášet duchovní témata mimo území členského spolku, podporovat se v tom a investovat do toho. Hledat stopy Krista, které zanechává v srdcích současníků, kteří nejsou a nikdy nebudou členy čehokoli. Jemu beztak nikdy nezáleželo na tom, kdo kam patří...

Pointa dobré zprávy mladé farářky ze západu

Tým vyžaduje týmové hráče. Kdo chce vstoupit do laboratoře, kde může mnohé získat (zkušenosti, rozšířené obzory, motivaci) i ztratit (nervy, čas, iluze)? Ideálně někdo, kdo má nejhorší zkušenosti farářování už za sebou (vyplňovat hospodářské dotazníky, vést výroční sborové shromáždění, utřídit priority), a to nejlepší (teologii v praxi na území „hic sunt leones“) chce zkusit. Krása je v tom, že nikdo neví, co ho čeká. Já čekám na adrese juliana.r.hamari@gmail.com.

*Juliana Hamariová, farářka ve Stříbře
a Černošíně, foto Vojtěch Zikmund*

Komunikace

ABY SE INFORMACE DOSTALY TAM, KAM MAJÍ

V mediálním úseku ústřední církevní kanceláře vzniká časopis Český bratr, Ekumenický bulletin nebo Sbírka kázání, ale také se zde pracuje s informacemi a náměty takřikajíc virtuálně. Vedle sborových webů, které vytvářejí téměř všechny naše sbory, spravuje povšechný sbor na dvacet tematických webů, je aktivní na facebooku i twitteru. Dnes je to již větší objem činností než v tištěných médiích. Komunikaci s médii a veřejností má na starost tiskový mluvčí Jiří Hofman, správu webů obhospodařuje Tomáš Najbrt.

Jiří Hofman – komunikace s veřejností a médii

Jak dlouho v ústředí církve pracuješ a co jsi dělal předtím? Co jsi vystudoval?

Vystudoval jsem žurnalistiku a potom ještě ekologii a ochranu životního prostředí. Ta druhá škola mě přivedla do občanského sektoru. Sedm let jsem sbíral zkušenosti v neziskových organizacích: nejprve v krajské občanské poradně, pak v celostátní právní neziskovce a nakonec v mezinárodní nadaci. Vždy na pozici toho, kdo pečuje o komunikaci a stará se o „tvář firmy“. Do ústřední církevní kanceláře jsem nastoupil v dubnu 2018 do hodně rušné situace. Běžely přípravy 100. výročí a nebyl moc čas se rozkukávat.

Co vlastně znamená komunikovat s veřejností?

Nejvíce asi snažit se rozumět rozmanitým dotazům i jejich tazatelům. Často to vyžaduje empatii a trpělivost, protože lidé volají i píšou

v různou dobu a v různém rozpoložení – můj kontakt najdou na webu většinou jako první. Někdy je to náročné – musím znát odpovědi, umět informace vyhledat, případně odkázat na někoho, kdo pomůže. Občas ale stačí vyslechnout a podpořit. Naštěstí nejde zdaleka jen o vážná témata. Často je to milé. Kolegyně z kanceláře, která to se mnou zažívá „z první ruky“, s oblibou říká, že by to vydalo na knihu povídek.

A komunikace s médii?

To znamená být k dispozici novinářům, když potřebují nějaké vyjádření nebo chtějí znát stanovisko církve. A také to znamená mít kontakty s novináři, kteří budou ochotni tlumočit do médií, co naopak chceme sdělit my. Často jde také o to uvádět věci na pravou míru, vnášet do aktuálního dění křesťanský pohled a vysvětlovat, že když se řekne „církev“, nemusí to nutně znamenat jen římskokatolická.

Co všechno do tvé agendy patří?

Je to hodně pestré. Starám se o obsahy webů i komunikaci na sociálních sítích. Připravuji kampaně nebo jednotlivé události, setkání. Od plakátů až po focení a reportáže z jejich průběhu. Účastním se jednání synodní rady a časté jsou také různé redakční rady a porady, z nichž většinou zpracovávám nějaké výstupy, články. Dost mě baví spolupráce s kolegy z ostatních oddělení ÚCK, kterým mé rady pomáhají v jejich agendě: fundraising, výchova a vzdělávání, mládež, ekumena, farář pro menšiny, školy Evangelické akademie...

S čím se na tebe tazatelé zvenčí nejčastěji obracejí?

Tak to je opravdu rozmanité. Od studentských dotazů na různá data o církvi přes věroučné otázky, poptávku církevních svatebních ►

obřadů a žádosti o křty až třeba po hledání něčích předků v církevních matrikách... Ale často si lidé chtějí jen postěžovat nebo církvi sdělit svůj názor.

Jak vypadá práce redaktora církevních webů, církevního facebooku a twitteru?

Pro weby vyhledáváme témata, píšeme články nebo fotíme. Snažíme se je udržovat aktuální. Ale je to vždy jednosměrná komunikace – taková nástěnka. Sociální sítě, to je o dost rušnější. Ty totiž nabízejí bezprostřední reakce publika. Jdeme s kůží na trh, dovolíme si tam být víc neformální, a když se něco nepovede, okamžitě si to v reakcích odskáčeme. Většinou nejde jen o oficiální stránku církve, ale i několik dalších stránek/skupin, kde jménem církve vystupujeme a komunikujeme – odpovídáme na dotazy. Musíme sledovat mnohem širší informační prostor a být pořád k dispozici.

Co řešíš nejčastěji?

Vždycky aktuální dění. Nedá se to zobecnit. Teď třeba naši pracovní agendu naprosto změnila krize kolem koronaviru. Pracujeme z domova, ale v těch nejintenzivnějších časech to bylo klid-

ně i 16 nebo 18 hodin denně. Improvizujeme, zavádíme nové formáty, komunikujeme se sbory, s Diakonii, s faráři i laiky, a s úžasem sledujeme, kolik dobrého všichni sami vytvářejí...

Co je v mediální práci vůbec nejdůležitější?

Nejspíš obsah a rychlost. Snažím se, aby jedno nebylo na úkor toho druhého, a často se mi to

nedaří. Ale když budu mluvit o vztazích s veřejností obecněji, pak za to nejdůležitější považuji autentičnost. Chci, aby i v jednoduchém

Jiří Hofman v rozhovoru se synodním kurátorem Vladimírem Zikmundem

příspěvku na sociálních sítích byla opravdovost, nějaká základní vnitřní podstata, svědectví. Nejde mi o prázdné „reklamní“ skořápky, které navenek vypadají hezky a lákavě, ale postrádají obsah. Naopak radši zveřejním třeba něco nepopulárního, když považuji za důležité a pravdivé to sdělit.

A co tě na tvé práci nejvíc baví?

Toho je spousta! Třeba velká rozmanitost, pestrost. A taky moc milí kolegové i lidi, které při práci potkávám. Hodně mě povzbudí, když se něco povede a má to dobrý ohlas, dobře to slouží...

Ale ze všeho nejvíc mě baví asi to, že můžu do veřejného prostoru tlumočit činy a názory církve, kterou považuji za svobodnou, autentickou a odvážnou. Máme pestré sbory, výbornou teologii a fakt senzační faráře. Navíc máme vedení, které samo sebe nebere smrtelně vážně a nejedná papalášsky, podlézavě nebo sebezáchovně. Jako církev zvládáme s lehkou sebeironií i hodně

obtížné a docela přelomové věci. To není zásluha synodní rady nebo ústředí, ale jednotlivých sborů a členů – poradních odborů, mládeže... Z mnoha stran, a překvapivě i ze zahraničí, slýchám, že ČCE je sice malá, ale to, jak svým životem svědčí o Kristu, má velký význam. Děkuju za to a modlím se, aby nás tahle odvaha neopouštěla.

Tomáš Najbrt – správa webů

Jako správce webů máš poloviční úvazek. Co jiného ještě děláš?

Pracuji také ve školství. Věnuji se vzdělávání dětí i dospělých, studiu religionistiky a samozřejmě rodině, mám manželku a dvě malé děti.

Co si máme představit pod správou webů?

Aktualizaci systémů a obsahu, komunikaci s uživateli i „vlastníky“ tematických webů, správu domén, plnění požadavků jednotlivých oddělení ústřední církevní kanceláře a synodní rady ČCE, správu a plnění databází atd.

Kolik webů církev má a co to obnáší technicky?

Církev jich má opravdu hodně, protože každý sbor má už dnes své vlastní webové stránky. Do mého referátu ale spadá asi 20 webových projektů v rámci povšechného sboru. Co to obnáší, už jsem naznačil v předchozí odpovědi. Speciální kapitolou byla církevní výročí v předchozích letech a celocírkevní projekty.

Práce „webmastera“ je vidět, až když něco nefunguje a je potřeba to spravit. S kým nejvíce spolupracuješ?

Nejvíce asi se správci serverů, na kterých jsou weby umístěny, s registrátory domén, s grafiky a samozřejmě pak s těmi, kdo chtějí na webu realizovat nějaký nápad.

Co řešíš nejčastěji?

Aktualizaci obsahu a systémů. Když „se něco porouchá“, to znamená, že něco nefunguje, jak má. A pak nové nápady.

Co tě na práci baví a těší?

Baví mě vymýšlet, jak něco realizovat i s omezenými zdroji a vylepšovat a zjednodušovat komunikaci a přístup k informacím. Někdy

není jednoduché sladit představu s technickým řešením, když zadavatelé chtějí naplnit ideální projektový trojúhelník: rychle – levně – kvalitně, ale jsou jednou z těchto kategorií omezení.

připravila **Daniela Ženatá**

SBOR V OPAVĚ

Medaile vděčnosti pro Antonína Plachého

„Tato kašna a vlasy paní Sládkové jsou ozdobou našeho města.“ Citát z filmu *Postřižiny* bylo to první, co mě napadlo, když jsem byla oslovena, abych vás, čtenáře Českého bratra,

seznámila s udělením medaile vděčnosti bratru Antonínu Plachému.

Slavnost se konala 23. února 2020, kdy náš sbor navštívili manželé Daniel a Daniela Ženatých ►

a bratr synodní senior medaili Tondovi předal. Byla to jedna z posledních nedělí, kdy se ještě konaly společné bohoslužby a to našemu setkání dodává zpětně zvláštní význam (z důvodů omezení šíření koronavirového onemocnění se bohoslužby a společenská setkání od 12. března dočasně nekonají). Naše modlitebna byla od čas-

ného rána plná a jak už je u nás zvykem, slavnost probíhala ve velmi příjemné, rodinné atmosféře. Každý člen sboru i všichni hosté přispěli k nezapomenutelnému dopoledni, které jsme zakončili na faře společným obědem.

Tondův tatínek, Antonín Plachý starší, byl jeden ze zakládajících členů sboru. A dnes oceněný Tonda v opavském sboru vyrostl. Během svého života vystřídal funkce kostelníka, presbytera,

kurátora, konventuála, předsedy konventu, synodála, člena komisi a poradních odborů ve sboru, v seniorátu i sboru povšechném. Letos je to 30 let, kdy byl ordinován jako výpomocný kazatel (dříve ordinovaný presbyter).

V našem posledním sborovém zpravodaji vyšel s Tondou rozhovor, ze kterého cituji: „Medaile a ocenění člověk dostává, ale nejvíce si vážím dvou: medaili od Výboru dobré vůle, kterou mi předával pan prezident Václav Havel za sociální práci, a pak tu za církevní práci, protože jsem celý svůj život věnoval práci v církvi na různých postech, od sborových až po celocírkevní, někdy opravdu nelehkých, a tak mi to opravdu udělalo velkou radost.“

Tonda Plachý a jeho rodina jsou ozdoba našeho sboru, bez nich si náš sbor ani nedovedu představit, vždyť k nám chodí již čtvrtá generace Plachých; všechny tři Tondovy dcery s rodinami a vnoučata. A to je docela pádný důkaz toho, že jablka nepadají daleko od stromu a hlavně, že ten strom je dobrý. Tonda je totiž nejen veliký pracant, ale umí i povzbuzovat, hledat v lidech skrytá obdarování a posouvat je dál. A za to jsem mu neskonale vděčna nejen já, ale celé opavské společenství.

Simona Kopecká, místokurátorka opavského sboru,

foto Dan Trampler

SBOR PŘEŠTICE

Slova i činy pod jednou střechou

Vznik Centra Jana Amose Komenského

Evangelický sbor v Přestvicích má své počátky v době po první světové válce. První bohoslužby se konaly na podzim roku 1921 za účasti 60 osob. Počet členů sboru postupně rostl až na několik set. Velkou zásluhu na rozvoji sboru měl dlouholetý kazatel a pastýř sboru Josef Francouz. Sboru však od počátku jeho existence chyběly odpovídající prostory, které by mohly sloužit evangelické komu-

nitě i pospolitosti města Přestvice a okolí. A tak se za ně pan farář vytrvale modlil. Na určitý čas sbor získal budovu synagogy a přilehlého domu, ty však byly roku 1974 zbořeny. Za obtížných podmínek získal alespoň rodinný domek, který sloužil jako kostel, fara i sborový dům zároveň, což ovšem bylo nouzové řešení.

Sbor, který za dob totality zeštíhlé, zažil v po-

sledních desetiletích dynamický růst. Na bohoslužbách se scházelo stále více lidí, a byli zde i ti, kdo chtěli sloužit svému okolí. A tak v roce 2004 vzniká mateřské centrum, o několik let později dětský klub, který dnes jako *Royal Rangers* pořádá pět táborů ročně, desítky menších pobytů a výprav pro děti a další věci. Sbor připravuje přednášky pro veřejnost, adventní zpívání, podílel se na vzniku Naučné stezky sv. Vojtěcha a mnoho jiného. Rozvinula se spolupráce s městem a místními spolky. V pestré paletě služeb však chyběla služba seniorům.

Příležitost vyřešit několik věcí najednou se naskytla v létě roku 2016, kdy přišla možnost postavit budovu stacionáře s kaplí, a to díky štědré podpoře z Evropské unie (grantový systém IROP) a dárců z evangelických církví z Čech, Německa a Švýcarska.

Jak to užíralo

V létě v roce 2016 při posezení po bohoslužbách na farní zahradě, během rozhovoru s kazatelem Jednoty bratrské, padla myšlenka založit stacionář pro seniory a osoby s postižením. Myšlenky se ujal Josef Mištera, který společně se sestrou Michaelou Cimickou připravil projekt denního stacionáře s názvem Kristián. Staršovstvo vyslovilo s touto myšlenkou souhlas.

Do této situace přišla myšlenka Františka Straky z ústřední církevní kanceláře o možnosti vybudovat pro stacionář vlastní budovu, kde by byl rovněž prostor pro modlitebnu evangelického sboru, po které všichni tak dlouho toužili. A pak i vedení církve dalo tomuto počínu svou podporu. A tak vzniku stacionáře a postavení nové budovy nic nebránilo.

Jak sbor situaci prožíval duchovně

Za náš plán se celý sbor modlil. Ve svých modlitbách provázel všechny kroky, které byly potřeba k vypracování projektu, jeho schválení, k výběrovému řízení i samotné stavbě budovy. Byl to dlouhý proces, plný situací, které někdy téměř neměly řešení. Přesto se jako zázrakem vždy na poslední chvíli řešení objevilo. To vše utvrhovalo sbor v tom, že jde o Boží dílo a takto k tomu přistupujeme i nadále.

Jak se podařilo sehnat peníze

Celkem bylo potřeba získat zhruba 7 milionů korun. Částka pro sbor s rozpočtem desetitisíců nepředstavitelná. Přesto se sbor s podporou synodní rady pustil nejen do stavby, ale i do hledání podpory. A tu se podařilo postupně získat díky štědré podpoře dárců z evangelických církví z Německa a Švýcarska. Velkým dárcem byly též evangelické sbory zde v Čechách, které výrazně přispěly prostřednictvím Jeronýmovy jednoty. Nadto přispěly i sbory ze západočeského seniorátu. Všem štědrým dárcům patří náš velký dík!

Jak se to celé uskutečnilo

Velmi rychle. Na začátku bylo třeba v rekordním čase vytvořit žádost o podporu stavby stacionáře z evropských fondů, což se podařilo díky obětavé spolupráci s renomovanou firmou EUFC, která nám velmi vyšla vstříc. Projektovou dokumentaci

ze slavnostního otevření

domu během neskutečně krátké doby vypracoval Zbyněk Wolf z Domažlic v úzké spolupráci s architektem Ladislavem Schejbalem. Byly to velmi perné tři měsíce. Následovala informace o schválení dotace, poté výběrové řízení na realizační firmu a pak vlastní stavba. Nyní ještě dobíhá fáze finančního vypořádání.

Jaký je účel nové budovy

Budovu jsme nazvali Centrum Jana Amose Komenského, sloužit bude jako denní stacionář ►

pro seniory a osoby s postižením. Ale nejen tak. Je tu ještě modlitebna, která však nemá být obsazena jen dvě hodiny v týdnu, ale co nejvíce. V plánu jsou přednášky, výstavy, koncerty a další. A také další programy sboru – práce s rodinami, s dětmi... Naši vizí je, aby se tato budova stala místem, kde se lidé budou moci setkat s živým Bohem – ať už skrze slovo, nebo skrze skutky lásky. Být dům Boží, Bét-El, brána Božího království (Gn 28,17.19).

Co nám stavba budovy přinesla

Podařilo se propojit slovo a čin – tedy to, co církev charakterizuje. Naše společnost totiž zapomněla na to, že církev nejsou jen kostely, ale i konkrétní služba tomuto světu. Nemocnice, školy, domovy

pro potřebné, péče o děti a mládež – to vše by tu (historicky) bez církve nebylo. A tak tato budova má být znamením pro tento svět i pro nás samotné. Je zde spojeno kázání slova (modlitebna) a konkrétní projev toho, k čemu nás slovo vede – služba bližním (stacionář).

Ukázalo se, kolik potřebných lidí je okolo nás. Jak prospěšná je služba lidem na sklonku života, jak je možné podpořit rodiny, které o ně obětavě pečují, a jak lidem znovu pomoci obnovit základy jejich víry, které byly léta zasuty.

Chceme, aby Centrum Jana Amose Komenského sloužilo lidem v Přešticích i širokém okolí a přinášelo radostnou zvěst i službu lásky lidem okolo nás.

Jan Satke, farář v Přešticích

SBOR V PARDUBICÍCH

Radujme se vždy společně

Medaile vděčnosti

Tak to bylo i v Pardubicích. V kostele jsme prožívali radostné setkání členů sboru a hostů u příležitosti předávání Medaile vděčnosti manželům Haně a Pavlu Capouškovým

a sestře Janě Kovaříkové. Synodní rada schválila návrh na udělení tohoto ocenění za dlouholetou práci pro evangelický sbor v Pardubicích. Duchovní rozměr a téma kázání naší paní farářky Hany Ducho znamenaly zároveň poděkování a představení odměněných. Zaznělo: „Vy jste sůl země i světlo světa“ (Mt 5,13–14), vzkaz nejen pro křesťany, ale i pro všechny kolem.

Dokonale to korespondovalo s oceněnými a oslovilo nás posluchače ve zcela zaplněném kostele. Přijeli i bratři a sestry z Horního Jelení a Holic. Medaile předal synodní kurátor Vladimír Zikmund spolu s teologem Ladislavem Benešem, kurátorem sboru Milanem Chybou a naší paní farářkou Hanou Ducho.

Slavnostně zněl i zpěv písní, které si ocenění vybrali, za doprovodu hoboje, houslí a kytary. Po bohoslužbách jsme byli všichni pozváni na faru na společný oběd, který připravil jeden z oceněných, Pavel Capoušek. Po báječném borščí se smetanou a housličkami následovalo sladké i slané pohoštění, které připravily sestry ze sboru.

V přátelské i veselé atmosféře při kávě a čaji jsme se všichni radovali z krásně prožité oslavy našich přátel. Děkovali jsme za společnou víru v Pána Boha, vzájemné sdílení a vzácné společenství v naší církvi v Pardubicích.

Věra Nováková

ZE STŘEDISEK VE VALAŠSKÉM MEZIŘÍČÍ A V KRABČICÍCH

24 hodin spolu

Jak Diakonie čelí současné koronavirové epidemii a jak pomáhá

Doma má Marie Jurošková nachystanou tašku a v té sbaleno jako na tábor. Osobní věci, telefon, polštář, deku, oblíbenou společenskou hru. V kteroukoliv denní i noční dobu je připravena vyrazit. Ne však na tábor, ale ke klientům domova se zvláštním režimem Diakonie ve Valašském Meziříčí. Spolu s paní Marií je takto připraveno dalších devět lidí. Zdravotní sestry, pečovatelé, uklízečky.

Domov ve Valašském Meziříčí

Diakonie tu pečuje o 42 seniorů, jejichž průměrný věk je 87 let. Všichni se potýkají s nějakým stupněm demence či Alzheimerovy choroby.

Odbornou pomoc potřebují 24 hodin denně. V podobných domovech Diakonie pečuje o tisíce seniorů a také lidí dementních. V celé republice

využívá tyto služby 55 000 lidí, dalších více než 100 000 využívá pečovatelskou službu.

Ve Valašském Meziříčí zatím provoz funguje obvyklým způsobem. Zmizely jen návštěvy a společných činností, jako je vaření, pečení či zpívání, je o něco méně. A dějí se také v men-

ších skupinkách. „Samozřejmě všichni máme roušky,“ zdůrazňuje paní Marie, která domov vede. Nedostatkovou zdravotnickou pomůcku dodávají známí a přátelé Diakonie, kteří se do domácí výroby pustili s obdivuhodnou vervou. Díky tomu má dostatek roušek nejen domov, ale celá místní Diakonie.

Hrdinky těchto dnů jsou uklízečky

Nároky na hygienu, i v normálních časech velmi přísné, jsou teď v domově mnohonásobně ►

vyšší. Paní Marie přitom zvlášť vyzdvihuje zapomínané hrdinky dnešních dnů – uklízečky. Těm přibýlo práce snad nejvíc. Napadlo by vás třeba, že mnohokrát za den se musí pečlivě dezinfikovat i automat na kávu nebo čtečka na otisky prstů, sloužící personálu ke vstupu? Zvenku viděno ale vše probíhá bezmála jako za těch normálních časů.

Všichni ovšem vědí, že změnit se to může během vteřiny. Stačí podezření, že kdokoliv z domova onemocněl koronavirovou infekcí. V tu chvíli je celé zařízení v karanténě. V krajním případě nikdo nebude smět dovnitř ani ven. A kdo bude čtyřiceti dvěma seniorům ku pomoci?

Od toho jsou tu právě ti lidé, kteří mají doma sbalené tašky. Deset statečných v čele s paní Marií, připravených kdykoliv na zavolání nastoupit k seniorům na nepřetržitou krizovou čtrnáctidenní směnu. Všechno mají promyšleno. Kde budou spát, jak se budou stravovat, jak budou komunikovat s venkovním světem. A záda jim kryje dalších deset, připravených je vystřídat. Čtrnáctidenní karanténa se může protáhnout.

Krizové plány jsou připraveny

Paní Marie to vidí realisticky. Pak by šlo totiž všechno ráz naráz a na přemýšlení by nebyl moc čas. Všichni v Diakonii to vědí, krizové plány mají v hlavě i na papíře.

Přesto vládne v týmu důvěra a dobrá nálada. Receptem na ni je podle vedoucí Marie Juroškové otevřenost. Zavedla proto – při dodržení všech hygienických opatření – pro personál společné posezení u kávy. To je příležitost, kdy si mohou všichni v uvolněnější atmosféře popovídat o svých obavách, ale taky se třeba společně zasmát. „Už teď tu máme atmosféru trochu jako na táboře,“ říká paní Marie. „A na tábořech přece vznikají ta nejlepší přátelství.“

Ostrov Krabčice

V Diakonii Krabčice se rozhodli pro celkové uzavření místního domova odpočinku ve stáří. Preventivně, ve snaze maximálně ochránit klienty i personál. Začali 3. dubna s tím, že karanténa bude trvat minimálně měsíc. Pro 44 zaměstnan-

ců to znamená měsíc odloučení od rodin i vlastních domácností. Se svými blízkými se vidají jen prostřednictvím videokonferencí nebo přes plot.

„Když se chci vidět s manželkou a dětmi, přijedou autem, ve kterém zůstanou. Já koukám z okna a povídáme si. Takhle si společně „dáváme kafe,“ říká ředitel domova Aleš Gabrysz, který samozřejmě také zůstává na místě.

Personál má zázemí ve stavebních buňkách, kde i spí. Nejsou to samozřejmě jenom pečovatelé, a dokonce ani výhradně kmenoví zaměstnanci krabčického domova. Tým tří místních kuchařek například posílili dva kuchaři ze severomoravského Penzionu pod Lípou. Všichni společně perfektně zvládají celodenní stravování pro takřka 140 lidí.

Ze sedmi zaměstnankyň, které mají v domově za běžného provozu na starosti úklid a prádelnu, zůstaly v dobrovolné karanténě čtyři. Rozsah úklidových prací, které musí denně zvládnout, je obrovský. Zamést a vytrít (někdy i dvakrát) plochu přibližně o rozsahu hokejového hřiště: 1800 metrů čtverečních. K tomu dvakrát denně vydezinfikovat všechny vypínače a kliky ve čtyřech budovách. Také denně vyprat 100 kilo prádla klientů i zaměstnanců. Slušný výkon.

Dopisy pro radost

Pomáhá i diakonické Středisko rozvojové a humanitární spolupráce. Ať už totiž domovy pro seniory čelí nebezpečí nákazy jakkoliv, pro všechny platí, že zůstávají uzavřeny pro veřejnost, tedy hlavně pro příbuzné a známé klientů. Seniori v pobytových službách se tak ocitli v sociální izolaci, nemohou vídat své rodiny, přátele ani „své“ dobrovolníky. Někdy kvůli obavě z šíření koronaviru dokonce musí zůstat po většinu dne ve svých pokojích, nemohou se navštěvovat ani mezi sebou. Proto Středisko rozvojové a humanitární spolupráce oslovilo své dobrovolníky, aby se zapojili do iniciativy „Dopisy pro radost“.

Vyjádřit podporu seniorům můžou snadno i čtenáři tohoto článku. Napište, ideálně rukou, krátký dopis na maximálně jednu stranu A4, dopis vyfotíte na svůj telefon nebo oskenujete a prostřednictvím webového formuláře jmesvami.diakonie.cz/dopis-pro-radost pošlete Středisku (ušetříte si tak cestu na poštu). Zaměstnanci

střediska pak dopis předají do některého z diakonických domovů. První várka dopisů putovala do Písku, Krabčic, Rýmařova, Vsetína, Dvora Králové nad Labem a Myslibořic.

Jak rychle a účinně pomoci

Myslet je však třeba i na neúplné rodiny, lidi s postižením či lidi pečující o své blízké. Jedná se například o klienty občanských poraden a dalších zařízení Diakonie. Například paní Eva: Pracovala brigádně na parkovišti a příjem z brigády pro ni byl hodně

Na webu jmesvami.diakonie.cz

Ize najít i další služby související se současnou koronavirovou epidemií:

- Bezplatnou krizovou linku 800 567 567 pro ty, kteří v souvislosti s aktuální situací prožívají strach, úzkost nebo obavy a potřebují podporu, porozumění, bezpečí.
- Přehlednou mapu všech služeb aktuální pomoci, o nichž Diakonie celorepublikově ví. Mapa se průběžně aktualizuje. Nabídky se nejčastěji týkají praktické pomoci seniorům či osamělým lidem (nákupy, praktická pomoc, ale i linky důvěry apod.).

důležitý, protože má invalidní důchod třetího stupně a také zdravotní problémy, kvůli kterým musí brát drahé léky. Eva doufá, že firma, pro kterou pracovala, se o ni v čase koronavirových omezení postará, ale jisté to není. Každopádně je teď v situaci, kdy přišla o svůj pravidelný měsíční výdělek 3000 korun.

Paní Eva je jedním z prvních lidí, kterým ve finanční nouzi pomohla sbírka, vyhlášená v březnu na pomoc lidem zasaženým současnou koronavirovou krizí.

Pomáhat je potřeba rychle, aby lidé nezůstali na holičkách, než si vyřídí sociální dávky od státu nebo se jinak přizpůsobí nové situaci.

Do sbírky průběžně přibývají finance a částkou 300 000 korun ji z fondu sociální a charitativní pomoci podpořila také synodní rada ČCE. Velmi děkujeme, že pamatujete na potřebné. Zažádat o pomoc ze sbírky nebo naopak poslat dar je opět možné prostřednictvím stránek jmesvami.diakonie.cz.

Adam Šůra

DNEŠNÍMU ČLOVĚKU DNES

Samé jedničky

V čase v karantény

(Lk 19,1-10): Ježíš přišel do Kladna a procházel městem. A hle, v tom městě byl muž jménem Zdeněk, hlavní exekutor a veliký boháč. Toužil spatřit Ježíše a poznat ho na vlastní oči, ale neměl šanci. Obklopovaly ho totiž davы lidí a Zdeněk byl hrozný introvert. Běžel tedy napřed do svého úřadu na náměstí, vyběhl do druhého patra, otevřel okno a vyhlížel Ježíše, schován za fíkusem.

Když Ježíš procházel kolem exekutorského úřadu, podíval se nahoru a zavolal: „Zdeňku, pojď rychle dolů. Dneska zůstanu na noc u tebe.“

Zdeněk seběhl tedy na ulici a celý šťastný si odváděl Ježíše domů. Všichni, kdo to viděli, se ale začali rozčilovat: „Cože?! On se kamarádí s tím vyřídudchem?!“

Zdeněk se zastavil. „Pane, poslouchej! Polovinu svých příjmů dávám na charitu, a kdybych někomu něco zabavil neprávem, zaplatím na pokutách čtyřnásobek...“

„Dnes je den spásy – i pro tebe,“ přerušil ho Ježíš. „I Zdeněk přece patří do Boží rodiny! Mesiáš přišel, aby hledal a zachránil všechny ztracené případy.“

Vzal jsem parabiblický text z rozmaru jen z části. Do značné míry proto, že se snaží mluvit k dnešnímu člověku a mně o dnešek půjde. A pak taková prkotina: Původní příběh se odehrává

v Jerichu. Jméno „Jericho“ pravděpodobně souvisí s označením Měsíce. My máme tak měsíc na to, abychom jednu příležitost chytli pořádně za pačesy a zužitkovali dobře, s odkazem na parabiblickou parafrázi bych řekl „kladně“.

Tou příležitostí je pandemie Covidu a především s ní spojená karanténa.

Jde mi teď o činnost církve na internetu. Mimo karanténu už to ztratí naléhavost; když si nepospíšíme, samozřejmě nás předběhnou mnozí další.

Zacheů je mnoho

V roce 2003 vydal Tomáš Halík knihu *Oslovit Zachea* a v ní na hlavu církve snesl mimo jiné kritiku za neschopnost oslovit lidi v devadesátých letech. „Stromy byly plné Zacheů!“ říká. „Lidi, kteří měli v srdcích podivnou směsici zájmu a odstupu, viny i plachosti a kdoví čeho ještě. Zapomněli jsme se zastavit, podívat se nahoru, oslovit je jménem, dát jim najevo, že je známe, že jim rozumíme, že je neodsuzujeme, že je bereme takové, jací jsou, že jim chceme být blízko. Třeba by to znamenalo uzdravující obrat v jejich životě.“

Troufám si tvrdit, že jsme teď dostali další šanci. Myslел jsem si, že to bude trvat roky, než církev začne na internetu působit, protože v něm konečně rozpozná síť, ve které můžeme působit jako „rybáři lidí“. A najednou jsme zajeli na hlubinu a internetová síť zachytila takové množství ryb, až se síť trhá. A lidé za počítačem dřepí, protože nic moc jiného stejné

dělat nemohou. Přiznávám bez jakýchkoliv zábran, že se v téhle době cítím jako ryba ve vodě. Najednou se mi před očima a pod rukama plní sny způsobem, o němž jsem si myslel, že jej budu muset vybojovávat na synodu za posměchu... A hele – nemusím hnout prstem a je to tu. Netřeba přesvědčovat staršovstvo, sami se ptají, kdy bude něco dalšího. Jen je potřeba nehodit přes palubu ty „nezasířované“. Proto moje žena v rámci křesťanské služby koordinuje dobrovolníky, kteří v neděli odpoledne a v dalších dnech obíhají neinternetové důchodce s kázáním či programem z biblické hodiny na papíře.

Ve virtuálním prostoru je živo

Přenos bohoslužeb na internet tedy je – bohoslužebným děním zaplňujeme veřejně přístupný virtuální prostor. Věřím, že to, co se v době epidemie naučíme, už nezapomene. Až se začneme zase v kostele setkávat, můžeme k tomu snad zachovat něco z toho, co se nám v této době osvědčuje. Zároveň ale víme, že „víra je ze slyšení“. Kázání je literární útvar mluveného slova. To, co předvádíme na kazatelně, má přece jen jiný dosah! Jak nás učil Petr Oslzlý ve vikariátu: Jsme ta hlavní osobnost v divadle jednoho herce.

A právě tak budeme mít dál biblickou hodinu – pro ty dva neb tři pravidelné návštěvníky, což se však nijak netluče s tím, že zároveň dalších deset bude sledovat program online a dalších pár si to pustí ze záznamu.

Takže budeme moci dál využívat to, k čemu nás současná doba dotlačila: snažit se jít vstříc lidem odsouzeným k izolaci v době nedělních bohoslužeb i biblických hodin, v situaci, kdy běžná pastorece a duchovní rozhovory nejsou možné. Stejně či analogicky jako se setkáváme dnes na pastorálce, setkávají se staršovstva, probíhají schůzky dorostů, mládeže...

Učíme se používat i zcela nové možnosti – ať žije a vzkvétá ústřední církevní kancelář, konkrétně Martin Balcar a Jiří Hofman. Celocírkevní *SoundCloud* a na něm nahrané doprovody k Evangelickému zpěvníku Pavlem Klineckým, namluvená zamyšlení, načtené knihy...

To je ale pořád jen první krok, mířící k členům naší církve.

Veřejnost je při tom

Zároveň ale můžeme vidět krok druhý, cosi otevřeného ven, oslovujícího lidi vně tohoto virtuálního kostela. Mohou se zrovna tak podívat na bohoslužby, přednášky, poslechnout si nějaký koncert. A oni to fakt dělají! Tam venku totiž sedí současní Zacheové. Sedí za svými počítači a hledají. I jejich srdce je nepokojné a nebude uspokojeno, dokud nespočine tam, kam my jim můžeme pomoci zamířit, tedy k Bohu.

Jak udělat ten třetí krok? Přijít za nimi, oslovit je, pozvat? Nápady to nejsou příliš promyšlené, ale přece jen se o nějakou zkušenost opírají – jak na toho jistého Zachea houknout, aby ze stromu slezl, protože můžeme vytvořit obecnství, které bude pro něj prospěšné a ve kterém mu bude dobře.

Co tedy konkrétně? Mohu jen doporučit sborovou e-mailovou konferenci, kterou nabídnete doširoka zájemcům i mimo církve. Nadhazují také virtuální modlitební zásobník. Tak mají sešit na Smíchově, krabičku v Braníku a nevím kde co jinde – místo, kam může někdo hodit klidně anonymně svůj problém, za který chce, aby se někdo modlil. Takhle nám hází do krabičky náměty pro úterní modlitební skupinu i zcela náhodní návštěvníci kostela. Vidí krabičku, přečtou si popisku, je tam tužka a pár čistých papírů... A pro ty mladé navíc internet už není náhražka normální komunikace, je to legitimní forma komunikace. Na něco dokonce vhodnější, kvůli anonymitě a času, který mám na reakci, což reálný rozhovor s křesťanem nikdy nenabídne. Já jsem založil chatovací místnost „onlinekostel“ s podtitulem „virtuální kostel – spíš než na bohoslužby, tak na pokec o víře, Bohu a vůbec tak o všem, co lidi zajímá a čím žijí“. A lidé tam „chodí“! Jasně, že devět z deseti plká o ničem. Ale kryti za hustým listím anonymity vymyšlených přezdívek nakukují i ti Zacheové. Lidé, kteří mají v srdcích podivnou směsici zájmu a odstupu, viny i plachosti ►

a kdoví čeho ještě. Stačí se jen zastavit, podívat se nahoru, dát jim najevo, že se o ně zajímám, že je neodsuzuji a že jim chci být blízko.

Zpátky k Zacheům

A ejhle – oni se ptají. Jistě že přinášejí otrěpaná témata jako upalování čarodějnic a násilí ve jménu Boha. Ale ptají se. Na církev, Boha, na duchovní prožitky. Prahnou po duchovním prožitku – to je dost typické. Nejlépe instantním, tedy rychlém a pohodlném a nezávazném. Je to, hádám, logický stav, když církev jako instituce není nic lákavého, ale to, co by měla nabízet, je pořád dobré. Kdo jiný než farář by měl vědět něco o tom, jak se lze třeba domluvit s andělem?! Ptají se na exorcismus. Na rozdíly mezi církvemi. Na celibát. Na homosexuály. Na sex před svatbou...

Jen pomalu se učím s nimi mluvit, moc mi to leckdy nejde. Nemám trpělivost, jsem ironický a uštěpačný a to v písemném projevu vypadá mnohem tvrději. Nevidíme svoji mimiku, a tak pochopit napsané není vždy jednoznačné. Ti diskutující jsou ale pořád Zacheové, jak ten z Jericha. Zdeňkové z Kladna. Někdy lidé, o které by si slušný křesťan neopřel kolo. Mluví někdy sprostě, obhajují amoralitu. Není ale na

škodou zmínit, že se od nich člověk pak třeba v rozhovoru dozví, že jsou v registru dobrovolníků a rozdávají lidem na ulici roušky. Pro mě je pak ještě zásadnější, že to jsou také Boží děti a také potřebují slyšet, že i do jejich domu přichází spasení.

Mám doma obraz, který nabízí pohled na lidi kolem nás jako na svět soustředných kružnic – od desítky úplně vně do jedničky uvnitř. Úplně vně jsou desítkoví lidé, nenávidící jakoukoliv zmínku o církvi a náboženství, úplně uvnitř nadšení jedničkoví, co vedou třeba ve sboru dorost, jsou to aktivní členové staršovstva... Přechod ze sedmičky do šestky není prohra a není to ani cíl, ale máme se proč radovat, když člověk tápající a hledající začne nějaký kostel navštěvovat.

Jasně že náš konečný cíl je svět plný jedniček, nenechme si jej jen tak sebrat. Když ale zůstaneme jen jako servisní organizace pro jedničky až trojky a zbytek světa pustíme ze zřetele, dokud sami s prosíkem nepřijdou, selhali jsme. Teď máme zase jednou šanci je oslovit, tak to nepropásněme. Amen

Jaroslav Pechar

Řečeno na pražské pastorální konferenci

14. 4. 2020

K Malému slovníku českých nekatolických osobností 20. a 21. století

Výhrady Historické společnosti Veritas k publikaci

Výbor historické společnosti VERITAS projednával na svých posledních schůzích novou publikaci s názvem *Malý slovník českých nekatolických náboženských osobností 20. a 21. století* (Zdeněk R. Nešpor a kol., Praha 2019), který vyšel v nakladatelství Kalich. S některými jeho zjevnými nedostatky, o nichž jsme samozřejmě nakladatelství informovali, se pokusíme v tomto

článku seznámit odbornou veřejnost. Už volba jeho názvu je nešťastná. Zjistěte mohl a měl být naformulován přesněji a zodpovědněji. Použití dobového a tendenčního, významově v podstatě dehonestujícího a hanlivého adjektiva „nekatolických“ v názvu knihy vyšlé v současnosti je pro nás nepochopitelné. Že takový název úspěšně „prošel“ redakcí právě v nakladatelství před téměř 100 lety

založeném Českobratrskou církví evangelickou je ještě smutnější.

Označení „nekatolík“

Termín „nekatolík“ (v originále „akkatolisch“) čteme v znění tolerančního patentu Josefa II. z roku 1781, kterým bylo tehdejšímu vyznavačům reformačních směrů křesťanství (a také pravoslavným) státem přiznáno druhořadé občanství. Každým použitím tohoto označení bylo věřícím předhazováno a zdůrazňováno, že se odlišují, že nepatří k panující římskokatolické církvi – tehdy úzce provázané se státem a světskou mocí – k níž by patřit měli. Že jsou v zemi pouze tolerováni, jejich přítomnost je strpěna.

Jednou z prvních úlev po roce 1849, na konci toleranční doby a v době tzv. provizoria, bylo přiznání emocionálně neutrálního označení „evangelici AV nebo HV“. Přídavné jméno „nekatolický“ je jedním z tzv. negativních vymezení, která by se v seriózních souvislostech neměla používat i pro jejich nepřesný záběr. „Nekatolík“ je přece dle doslovného významu úplně každý, kdo není člen římsko- nebo řeckokatolické církve, tedy rovněž muslim, buddhista, hinduista apod.

Negativní vymezení je nepřipustné i v národnostní nebo politické oblasti. Nikdo asi nebude psát knihu např. o „ne-Němcích“ ve střední Evropě nebo o „nesociálních demokratech“ v našem parlamentu. Jak je možné, že se takový dobový tendenční termín v křesťanské konfesionální oblasti stále udržuje, přestože je nepsané pravidlo psát odborné publikace vyvážené a neutrální? Kniha, na niž tento slovník volně „navazuje“, se také nenazývá „Malý slovník osobností českého neevangelismu 20. století“! (Název v Kalichu vyšlé knihy se nepříčí jen nám – v podobném duchu se vyjadřuje ve své recenzi i religionista Ivan O. Štampach, který v té souvislosti cituje teologa Pavla Filipiho.)

Trapné nepřesnosti

K nemalému překvapení jsme v *Malém slovníku* na s. 238–239 v hesle Melmuková Eva Romana našli tuto zprávu o vzniku naší společnosti: „Melmuková... založila vlastní, historickou společnost

pro aktualizaci odkazu české reformace‘ Veritas (1992).“ Konstatujeme, že naše historická společnost (správně by to mělo být psáno bez uvozovek) byla řádně registrována Ministerstvem vnitra ČR 18. 5. 1992 na základě žádosti z 1. 5. 1992, kterou podepsali PhDr. Vladimír Sakař, CSc., ThDr. Jan Lášek a dipl. techn. Kristoslav Říčař, který byl zástupce společnosti pro další jednání. Naše nynější čestná členka výboru doc. PhDr. Eva Melmuková byla ovšem jedním z více zakládajících členů. Protestujeme proti způsobu, jakým je o vzniku naší

společnosti ve slovníku psáno. Podle tehdy platné legislativy „občanské sdružení“ (nyní již jde o právní formu „zapsaný spolek“) nejen že nemohlo být majetkem žádné fyzické osoby; z názvu „občanské sdružení“ navíc nade vši pochybnost vyplývá, co se muselo stát, aby vzniklo a bylo zaregistrováno ministerstvem. Litujeme, že tento zřejmý fakt autorovi hesla prof. Zdeňku Nešporovi unikl.

Zavádějící informace

Povrchnost informace jsme bohužel zjistili také v jiné souvislosti tohoto slovníkového hesla, a to v případě studií E. Melmukové [„Absolvovala pražské gymnázium v Hellichově ulici (1950), poté studovala historii na Filosoficko-historické fakultě UK (studium nedokončila) a Komenského evangelickou bohosloveckou fakultu (absolv. 1954).“]. Během čtyř let od maturity by tehdy nemohl nikdo stačit studovat na jedné fakultě, nedokončit ji, začít studovat jinou a tu dokončit. Skutečnost je jiná a je škoda, že o ní nemohla být veřejnost prostřednictvím slovníku informována. V té době totiž platil zákaz studovat řádně současně dvě různé fa- ►

kulty. Melmuková tedy studovala na filosofické fakultě jako mimořádná posluchačka, bylo jí však umožněno skládat všechny zkoušky a započítat semináře. Od pedagogů Univerzity Karlovy na počátku padesátých let minulého století to byla velká odvaha. Když se věc odhalila, studentce ještě nabídli možnost dokončit filosofickou fakultu v případě, že skončí bohosloveckou, což odmítla.

Zavádějící je bohužel také informace „církvním dějinám se přitom amatérsky věnovala celoživotně...“, „kde místo výrazu „amatérsky“ by bylo na místě použít výrazu „neoficiálně“.

Nejzávažnější nedostatek však je zdůvodnění vzniku naší Historické společnosti. Nešpor tvrdí, že „výzkumy Melmuková zohlednila v syntetických pracích (*Evangelici v rané toleranční době*, 1995–96, se spolupracovníky; *Patent zvaný toleranční*, 1999), které však nebyly dobře přijaty nezávislou akademickou veřejností. Melmukové je vytýkána neschopnost širšího rozhledu a konstruování kontinuitní tradice české reformace v období 17.–18. století stejně jako přílišný důraz

na historicitu evangelické identity později. Melmuková proto založila (...) Veritas.“ Je nepřipustné vnášet do informačního slovníku jednostrannou hodnotící odbornou polemiku. Pro zájemce o základní obsah této polemiky doporučujeme pročíst relevantní články na stránkách časopisu *Studia Comeniana et historica*, jejichž elektronická verze je i na webových stránkách VERITAS:

Nešpor, Zdeněk R. Skryté semeno nevzklíčilo: polemika s radikálními tezemi o kontinuitě české reformace. *Studia Comeniana et historica*. 2005, XXXV(73–74), 239–252. ISSN 0323-2220

Melmuková, Eva. Toleranční patent Josefa II. z roku 1781 a jeho publikace v Čechách a na Moravě. *Studia Comeniana et historica*. 2005, XXXV(73–74), 253–260. ISSN 0323-2220.

Melmuková, Eva. Otázka kontinuity české reformace od počátku toleranční doby. *Studia Comeniana et historica*. 2008, XXXVIII(80), 252–259. ISSN 0323-2220.

Miroslav Soukup,

jednatel historické společnosti VERITAS

KE ZBOŽNOSTI - TÉMATU ROKU 2020

Počítat a modlit se

Co mají společného počty s modlitbou? Zdá se, že téměř nic: při počítání si zřídka vzpomene na modlení a při modlení zase na počítání. Společné rysy však přesto nacházíme: obojí je jakési umění, obojí je naučitelné, k obojímu potřebujeme znalého učitele. V 90. žalmu čteme: „Nauč nás počítat naše dny“ a uprostřed Lukášova evangelia, na začátku 11. kapitoly: „Nauč nás modlit se.“ První z obou citátů je už modlitbou sám o sobě, uvedený žalm je tak dokonce přímo nadepsán. V druhém případě se jedná o prosbu, určenou někomu, kdo se na pohled nijak neliší od ostatních, a přesto je osloven jako Pán.

Počítat se ve škole učíme od první třídy. Naši učitelé tuto znalost získali od svých předchůdců, jejichž nepřerušovaná řada sahá až do starověku.

Velkými počtáři byli prý egyptští kněží. Mojžíš, jehož jméno čteme v záhlaví našeho žalmu, se s nimi podle všech dochovaných svědectví ve svém mládí musel setkávat. Stejně jako pozdější řeční myslitelé si z Egypta odnesl otevřenost pro LOGOS, což se nejčastěji překládá jako slovo, ale k dalším a neméně závažným významům patří řád, rozum, smysl, a ovšem také číslo.

Od první chvíle, kdy jsme si dali dohromady dvě a dvě, k vrcholným výkonům abstraktní matematiky vede dlouhá cesta. Kdesi uprostřed leží naše každodenní počítání, které se ze všeho nejčastěji týká peněz. Někdo počítá daňové priznání, jiný každou korunu, další své investice, rizika a příležitosti, zisky a ztráty. Předmětem propočtů bývá i dědictví: co mi možná spadne do klína, s kým se

o to budu muset rozdělit a komu pak zanechám to, co jsem sám nestihl spotřebovat. Započítat i nepe- něžní faktor, totiž předpokládanou délku dožití, je podle našeho žalmu znakem moudrosti. „Nauč nás počítat naše dny, abychom získali moudrost srdce.“

O vzájemné převoditelnosti mezi slovem a čís- lem nás může přesvědčit moderní výpočetní tech- nika. Na počítači se dnes píše i kázání, také za tímto článkem se skrývají samé jedničky a nuly, a přece snad aspoň někomu dává trochu smysl. Výše jsme viděli, co všechno může znamenat LOGOS v klasickém řeckém myšlení, jehož pojmový aparát zdědili helenizovaní židé a s nimi i první křesťané.

LOGOS nás učí počítat a modlit se, abychom získali moudrost srdce. Patří tedy k modlitbě jakási vypočítavost? Jak se to vezme. Jestliže horizont

naší vypočítavosti leží o něco dále než v úzkých hra- nicích naší bezprostřední materiální spotřeby, pak možná není hoden pokárání, nýbrž spíše pochvaly, a zasluhuje čestnějšího pojmenování: prozíravost.

Prozíravost potřebuje jednotlivce, domácnost, obec i celý obydlý svět. K rozumné správě je třeba umět správně počítat a správně se modlit. O prvním z těchto dvou umění jsme již pojednali; naučit se tomu druhému však může být složitější, jelikož naše kultura je do značné míry opustila a dů- věryhodný učitel se stal nedostatkovým zbožím. Přesto to není nemožné. Vzorovou ukázkou správné modlitby dnes najdeme snadno i na internetu, mezi těmi jedničkami a nulami. Stačí napsat do vyhledá- vače a spolu přeříkat první dvě slova: „Otče náš...“

Tomáš Adámek, ilustrační foto Pavel Capoušek

POSLEDNÍ SLOVO

Zkoušky statečnosti v běhu času

Čas od času přicházejí doby, které tříbí a odha- lují naše charaktery. K slovu přichází lidská statečnost a odolnost.

O takové době mi vyprávěli babička s dědečkem. Jak za války lidé ukazovali svou statečnost, když taj- ně ukrývali pronásledované. Jiní prokazovali odol- nost vůči kolaboraci. Tatínek s maminkou mi zase vyprávěli o přelomu šedesátých a sedmdesátých let. Kolik odolnosti bylo potřeba, aby se nepodlehlo tla- ku režimu, kolik statečnosti, aby člověk vydržel stát na správné straně. Sám mohu svým dětem vyprávět o roku 1989, o statečnosti vyjít na náměstí a vytáhnout z kapes klíče, a taky o odolnosti nepodlehnout pozlátku raných devadesátých. A moje děti budou moci jednou vyprávět o době koronavirové, o stateč- nosti nasadit si roušku, o odolnosti vůči nouzovým opatřením. Čas od času přicházejí doby, které po člověku žádají, aby svou statečnost ukázal, zaujal pevný postoj, pečlivě posuzoval, co stojí za to... Každá generace je nejednou vystavena zkoušce, v níž se ukáže, jak moc statečnosti v sobě člověk má.

Ne nadarmo patří statečnost mezi ctnosti. Právě v krizových a vyhrocených dobách si člověk může uvědomit, jak tenká linie dělí statečnost od zbabělosti, odolnost od pomíjivosti. Jakou roli v rozhodování – kam se vlastně postavím – hraje strach. Strach o sebe, o druhé.

A do toho všeho promlouvá zodpovědnost. Vůči autoritám. Vůči společnosti. Z dějin nejednou zná- me hrdiny na barikádách, „statečně“ bránící svou pravdu, kterou vydávají za pravdu pro všechny. Jak ctné je najít ve správné době skutečnou statečnost.

Statečnost není zástupná. Čas od času při- cházejí doby, ve kterých se statečnost jako ctnost ukáže. Jak se to přesně pozná? Popravdě nevím. V minulých měsících jsme měli příležitost svou statečnost a odolnost poznat znovu zblízka a hlou- běji. Něco mi říká, že statečnost se ukazuje tím, že přetrvá. Že není pomíjivé to, co z ní vychází a co nese. A když přijde krize a nouze, lze se o skuteč- nou statečnost opřít.

Štěpán Brodský

pozdrav z diakonického střediska Betlém v Kloboukách u Brna

Evangelický měsíčník

ČESKÝ BRATR

vydává Českobratrská církev evangelická

REDAKČNÍ RADA

šéfredaktorka: Daniela Ženatá
redaktorka: Jana Plíšková
členové: Jiří Hoblík, Jiří Hofman,
Jan Kirschner, Ondřej Kolář,
Tomáš Pavelka, Jaroslav
Pechar, Lenka Ridzoňová, Adéla
Rozbořilová, Adam Šůra

NA OBÁLCE

Mimořádná opatření v čase
koronavirové pandemie
v diakonickém domově pro
seniory v Krabčicích. Foto: archiv
střediska Diakonie Krabčice

REDAKČNÍ UZÁVĚRKA

čísla 6/2020 je 17. 5. 2020

DISTRIBUCE PRO

ZRAKOVĚ POSTIŽENÉ
elektronicky a ve zvukové
podobě: Diakonie ČCE,
Klimentská 18, 110 05
Praha 1, tel.: 222 316 306,
732 324 956
e-mail: szp@diakonie.cz

TISKNE

OPUS v.d.i.
Janáčkovo nábřeží 1075/27
150 00 Praha 5

ČASOPIS

(ev. č. MK ČR E810), vychází 12x
ročně, jednotlivá čísla 30 Kč
roční předplatné 350 Kč
do zahraničí 900 Kč
sponzorské 600 Kč
Informace o předplatném podá,
objednávky rozšiřuje
(i do zahraničí) redakce.

ADRESA REDAKCE

Jungmannova 9, p. p. 466,
111 21 Praha 1,
tel.: 224 999 236,
e-mail: ceskybratr@e-cirkev.cz,
www.e-cirkev.cz
/ Co děláme / Média /
Církevní tisk / Český bratr

www.ceskybratr.cz

- listovací aplikace
- audioverze
- řazení podle rubrik
- odkazy na jednotlivé příspěvky

ISSN 1211-6793

V roce 2020 se Český bratr věnuje ctnostem. V čísle 6 přichází na řadu trpělivost/snášenlivost.

VOŠ Jabok

↪ sociální práce

↪ speciální pedagogika

**PŘIHLÁŠKY DO
21. 5. 2020**

  @vosjabok

STUDIUM

- denní 8 tis. Kč/rok
- kombinované 11 tis. Kč/rok
- zaměřené na praxi (600 hod. praxí)
- v přátelské atmosféře
- v centru Prahy

SLUŽBY

- kolej (2000 Kč/měsíc)
- studentský klub
- odborná knihovna
- bohoslužby v kapli
- podpora sociálně slabých studentů

www.jabok.cz

**Pomozte spolu
s námi vytvořit
lepší domov
pro lidi
s autismem.**

**SVATODUŠNÍ SBÍRKA
31. května 2020**

Letošní svatodušní sbírka je určena
na rekonstrukci Domova Radost v Merklíně.

Diakonie
Cerkvobutná církev evangelická

5 % A HLAVU VZHŮRU

Už třicet let jsme svobodní.

Už sedmý rok se náš stát nestará o to, jak budeme získávat finance.
Je na nás, abychom to řešili my sami.

Zvládneme to!

1 Kudy na to?

Podle Řádu o hospodaření církve přispívá na potřeby církve každý její člen s vlastním příjmem částkou 5 % svého příjmu.

Ač toto moudré doporučení platí už několik generací, plní je jen zlomek členů naší církve.

2 Ovšem, koho obelháváme, když tak nečiníme?

Sami sebe.

3 Jak začít nově? Bez obcházení vlastních řádů?

Inu, spočítat pět procent čistého měsíčního příjmu. A posílat měsíčně tuto částku na sborový účet.

4 A co ti, kdo platit nebudou?

Nutit nikdo nikoho nebude.

5 A co ti, pro něž je pět procent příliš mnoho?

Každý nese odpovědnost za výši, kterou stanoví. Nikdo ji kontrolovat ani komentovat nebude.

6 Je důchod také vlastním příjmem?

Ano, je.

7 Co když já začnu, a ostatní nezačnou?

Nezbývá než to risknout.

8 Jak to bylo s Izraelci, když přecházeli Rudé moře?

Kdo vstoupil jako první mezi vodní stěny? Jakou měl záruku, že ostatní půjdou taky a on v tom nezůstane sám? Jakou měl záruku, že se v půli cesty hradby nesesoují do jedné vodní masy?

Neměl žádnou záruku. Měl víru, kterou s druhými sdílel, avšak odpovědnost nesl sám za sebe.

9 Nechme se nadchnout darem svobody a pustme se do toho.

Sami, nebo dva, tři, přátelé, rodina...

Síťme tuto krásnou možnost dál. Mladí, staří, rodili evangelici i vy, kdo jste v církvi krátce.

Začneme hned. A mnohé se změní.

Zmenší se úzkost, jak to s námi a našimi sbory bude vypadat za pár let.

Řešení, kudy dál, se budou nacházet snáze. Celé naší církvi, sborům početně větším i menším.

